

E-bilten

Parade učenja²⁰¹⁵

**Parada
učenja**
Dnevi učečih
se skupnosti 2015

1 | 2015 | <http://tvu.acs.si/paradaucenja> | <http://tvu.acs.si> | <http://www.acs.si>

Parada učenja 2015

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

Manifestacija 'Parada učenja – dnevi učečih se skupnosti' je tudi s svojo tretjo izpeljavo poskrbela za barvito dogajanje v lokalnih okoljih in potrdila pristop, ki nam ga je v obdobju 2012–2015 omogočil evropski projekt 'Uresničevanje EPUO'.

[Več na strani 3](#)

v Črnomlju

Mag. Nada Žagar, ZIK Črnomelj

PU je krasila vključenost vseh akterjev v okolju. Ti so sodelovali s skupnim ciljem – izboljšati kakovost življenja v učeči se skupnosti z ohranjanjem kulturne dediščine, medgeneracijskim učenjem in s spodbujanjem podjetništva.

[Več na strani 5](#)

v Kranju

Mateja Šmid, LU Kranj

Obiskovalci so na stojnicah podrobneje spoznavali dejavnosti različnih društev, zavodov, srednjih šol in podjetij. Sodelujoči so poskrbeli tudi za izvedbo številnih kreativnih delavnic, ki so bile izredno dobro obiskane.

[Več na strani 7](#)

na Ptuj

Mojca Volk, LU Ptuj

Vsekakor je spodbudno videti vedno večje množice ljudi, ki se udeležujejo tovrstnih prireditev, zato lahko že rečemo, da se zavedanje pomena vseživljenjskosti učenja vedno bolj ukoreninja med ljudmi vseh generacij. Tudi na Ptuj.

[Več na strani 8](#)

v Celju

Andreja Jelen Mernik, ŠC Celje

Naša PU je potekala na dveh prizoriščih: na Krekovem trgu je bilo glavno dogajanje z velikim odrom in več kot 20 stojnicami, na Stanetovi ulici pa je vabil 'Festival poezije'. Med izvajalci PU so bili vrtci, osnovne in srednje šole, knjižnice, glasbene in plesne šole, društva, zavodi, podjetja ...

[Več na strani 9](#)

v Krškem

Nataša Kršak, LU Krško

Med nastopajočimi so bili tudi dobitniki Priznanj ACS za promocijo učenja in znanja odraslih – Marija Sušnik, Jože Prah in Marija Imperl. Opisali so svoje izobraževalne poti in dosežke ter se odlično dopolnjevali.

Več na strani 10

v Ajdovščini

Eva Mermolja, LU Ajdovščina

Naš slogan je bil 'Parada učenja med generacijami'. Tako smo želeli opozoriti na pomembnost medgeneracijskega učenja, saj verjamemo, da gradi mostove med ljudmi in močno krepi medsebojno razumevanje in spoštovanje.

Več na strani 11

v Trbovljah

Tone Bezgovšek, ZLU Trbovlje

S PU smo želeli predvsem okrepiti povezave med zasavskimi organizacijami in skupaj promovirati idejo vseživljenjskega učenja. Nekateri so se predstavili v programu na odru, drugi na stojnicah, tretji s spremljevalnimi dogodki.

Več na strani 12

Opravili smo še nekaj korakov v neznanu

Delovna skupina na ACS

Letošnji projekt EPUO nas je navdušil, in ne le s PU. Tokrat smo se pomešali med izobraževalce in druge strokovnjake, ki si prizadevajo za dvig ravni temeljnih zmožnosti odraslih, zlasti izobraževalno prikrajšanih, in izvedeli veliko novega.

Več na strani 16

Vsebina

Druga faza projekta EPUO je zaključena	3–4
Parada učenja 2015	5–15
Strokovni dogodki EPUO	16–27
Mednarodna izmenjava	28–30
Sklepne misli	31

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | **Vezno besedilo in urejanje prispevkov:** mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | **Pomoč:** Neja Colja in Mateja Pečar | **Jezikovni pregled:** Simona Kavčič | **Oblikovanje:** David Fartek | **Tehnična izvedba:** Franci Lajovic

E-bilten Parade učenja je glasilo projekta [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih \(EPUO\) 2014–2015 v Sloveniji](#). Izdaja biltena je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Publikacijo je mogoče prebrati na: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/gradiva/publikacije>.

Druga faza projekta EPUO je zaključena

Uresničevanje (prenovljenega) Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) je proces, ki se je predvsem s Parado učenja 2013 in 2014 ter z video publikacijami o primerih dobre prakse trdno zasedel na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji. V letu 2015 smo izpeljali drugo fazo projekta, ki sicer teče v večini držav članic EU.

Evropsko ozadje

Evropsko politično ozadje naših prizadevanj je zapisano v [Resoluciji Sveta o \(prenovljenem\) Evropskem programu za učenje odraslih](#) (EPUO), objavljeni leta 2011. Njena sporočila so namenjena aktiviranju potenciala izobraževanja odraslih, da prispeva k preseganju krize, blaženju posledic demografskih trendov ter ohranjanju ravnovesja med ekonomističnim in humanističnim razvojem družbe.

[Nacionalni koordinatorji](#), odgovorni za uresničevanje EPUO v državah članicah, smo sprva zasnovali dvoletne projekte za obdobje 2012–2014, spomladi leta 2014 pa enoletne projekte za obdobje od 1. novembra 2014 do 30. oktobra 2015. Vir za sofinanciranje teh dejavnosti je program Erasmus+.

Pri oblikovanju projektov smo se sklicevali na prednostna področja EPUO:

- izvajanje vseživljenjskega učenja in mobilnosti, [več →](#)
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja, [več →](#)
- spodbujanje pravičnosti, socialne vključenosti in aktivnega državljanstva, [več →](#)
- spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti odraslih in njihovih učnih okolij, [več →](#)
- izboljšanje zbirke znanja o izobraževanju odraslih in spremljanje področja, [več →](#).

Poseben poudarek smo namenili prednostni ciljni skupini EPUO, tj. manj izobraženim in drugim izobraževalno prikrajšanim odraslim. V letu 2014 je na naše načrte vplivalo tudi dejstvo, da je bila enota pri Evropski komisiji, zadolžena za uresničevanje EPUO, iz direktorata, pristojnega za izobraževanje, premeščena v Direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje. Ta premik je imel vsebinske posledice, saj smo nacionalni koordinatorji prejeli napotek, naj s svojimi dejavnostmi več prispevamo k boljši zaposljivosti celotnega prebivalstva, še zlasti prej omenjenih prednostnih skupin. Po drugi strani je jeseni izšel [osnutek Skupnega poročila o napredku evropskega izobraževanja in usposabljanja](#) (Joint Report ET 2020), ki ponovno daje večjo težo spodbujanju dejavnega državljanstva, medsebojnega razumevanja in miroljubnega sožitja. Dokument

izpostavlja [šest prednostnih področij](#) do leta 2020, vsa se nanašajo tudi na izobraževanje odraslih.

Druga novost tokratnega projektne obdobja je bilo povezovanje z vzporednim evropskim projektom, tj. z ePlatformo za izobraževanje odraslih v Evropi – [EPALE](#). Izobraževanje odraslih, s tem pa tudi prizadevanja v projektu EPUO, so tako pridobili nov medij za širjenje novic, najav dogodkov in virov ter za vsebinske prispevke v obliki spletnih dnevnikov in komentarjev na mnenja drugih.

Državno ozadje

Usmeritve EPUO imajo v skladu z evropsko Metodo odprte koordinacije zgolj značaj priporočil, saj sodelovanje na področju izobraževanja v EU temelji na načelu subsidiarnosti. Vendar za Slovenijo lahko trdimo, da sta politika in strategija izobraževanja odraslih, zapisani v [Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih \(ReNPIO\) za obdobje 2013–2020](#) in posameznih [Letnih programih izobraževanja odraslih](#), zasnovani v sorodnem duhu ter povsem usklajeni s sporočili EPUO. To velja še zlasti za spodbujanje vključevanja odraslih v vse oblike izobraževanja in učenja, pri čemer je posebna pozornost namenjena manj izobraženim in drugim ranljivim skupinam. V ReNPIO si je Slovenija zadala te cilje:

- dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva in raven temeljnih zmožnosti,
- povečati zaposljivost aktivnega prebivalstva,
- izboljšati možnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje ter
- izboljšati splošno izobraženost prebivalstva.

Med dejavnostmi, potrebnimi za uresničevanje ReNPIO, je tudi ozaveščanje javnosti o pomenu izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Od leta 1996 jo izvajamo s [Tednom vseživljenjskega učenja](#) (TVU) in z drugimi promocijskimi prijemi, v zadnjih treh letih pa še s [Parado učenja – Dnevi učečih se skupnosti](#). Ključno mesto v politiki in stroki pa zavzemajo tudi prizadevanja za dvig ravni temeljnih zmožnosti

odraslih (prvo prednostno področje ReNPIO). Spomladi 2015 je Slovenija zaključila [raziskavo PIAAC](#), katere rezultati bodo znani julija 2016. Že zdaj tej problematiki posvečamo veliko pozornost, zato ni naključje, da je razvoj temeljnih zmožnosti odraslih v najširšem pomenu našel svoje mesto tudi v projektu EPUO.

Vlogo projektne nacionalnega koordinatorskega je tudi v drugi fazi uresničevanja EPUO izvajal Andragoški center Slovenije (ACS), krovna ustanova za razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) je projekt podprlo neposredno, s financiranjem lastnega deleža, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) pa posredno, s financiranjem temeljnih promocijskih dejavnosti v izobraževanju odraslih.

Projektne rezultati in učinki

Uspešno smo dosegli vse pričakovane projektne cilje, ki zadevajo dve vsebinski področji. S tretjo izvedbo [Parade učenja – Dnevo učech se skupnosti](#) (v nadaljevanju PU) na sedmih novih in osmih nekdanjih prizoriščih smo okrepili ozaveščanje slovenske javnosti o pomenu in vseprisotnosti izobraževanja odraslih ter o priložnostih, ki so na voljo prebivalstvu. Z enainvajsetimi [strokovnimi dogodki EPUO](#) smo prikazali raznovrstne obstoječe dejavnosti za razvoj temeljnih zmožnosti odraslih, predstavili dosežke ter opredelili priložnosti in izzive. Na vseh prizoriščih smo izpeljali tudi konkretna usposabljanja. Spoznanja in priporočila z dogodkov EPUO so bila predstavljena na [skupnem dogodku](#), andragoškem kolokviju, ter v [videu](#) z naslovom 'Zmorem, torej sem!' Spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih. O vsem tem obširneje pišemo v nadaljevanju.

Dejavnosti je ves čas podpirala kompleksna [spletna stran](#) s številnimi informacijami in multimedijскими gradivi. Dejavnost bo ostala tudi v prihodnosti, saj se bo proces uresničevanja EPUO nadaljeval do leta 2020, ki je mejnik povezanih strategij – 'Evropa 2020' ter 'Izobraževanje in usposabljanje 2020'. S projektnimi dosežki in zanimivostmi smo polnili tudi Facebook ([FB](#)) stran TVU in se pri tem povezovali s koordinatorji PU, nekaj sporočil pa smo objavili tudi na [Twitterju TVU](#). Na platformi EPAL smo prepoznavnost projekta EPUO povečali s 6 spletnimi dnevniki (in nanje prejeli 4 komentarje), 6 najjavami dogodkov (s 5 komentarji), z 2 novicami ter 10 viri. V pričujočem besedilu smo povzeli projektne dejavnosti in dali besedo izvajalcem PU in strokovnih dogodkov na lokalni ravni. Tokratni [e-bilten](#) se pridružuje slovenskima in angleškima različicama iz let [2013](#) in [2014](#).

Nosilci projekta EPUO na ACS smo se večkrat sestali s koordinatorji PU in nosilci strokovnih dogodkov. Dejavnosti smo skupaj načrtovali, sodelovali pri njihovi izvedbi in jih na koncu tudi ovrednotili. Naše uspešno sodelovanje pa tudi spoznanja in pobude za izboljšanje pristopov bodo krojili naslednjo fazo projekta EPUO. Ta prinaša številne priložnosti za nove skupne podvige.

Projekt je nagovarjal vse ciljne skupine, tj. predstavnike politike, prakse in stroke v izobraževanju odraslih, medije in najširšo javnost. Posebno pozornost je namenjal učech se ter izobraževalno prikrajšanim. Prvi so se na nekaterih prizoriščih PU dejavno vključevali kot ambasadorji učenja, na strokovnih dogodkih pa so imeli priložnost, da se vključijo v katero od oblik praktičnega usposabljanja.

Podporniki projektne dejavnosti so bili tudi politiki, saj so se predstavniki resornega ministrstva udeležili PU in nekaterih strokovnih dogodkov. Na lokalni ravni pa so podporo izobraževanju odraslih in njegovim nosilcem v lokalni skupnosti izrazili župani. Oboji so imeli priložnost govoriti o svojih pogledih in ukrepih, obenem pa se pomešati med nosilce izobraževanja in udeležence ter slišati njihov glas.

Kot dodano vrednost tega projektne obdobja naj omenimo še večjo prepoznavnost izobraževanja odraslih, vseživljenjskega učenja pa tudi EPUO ter drugih političnih instrumentov na nacionalni in evropski ravni.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

Parada učenja 2015

Zdaj že uveljavljen pristop k promociji izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja je ob 20. obletnici TVU poskrbel za dodatno pestrost in bogatost sodelujočih in vsebin. Na mestnih trgih in drugih javnih krajih so vabili stojnice, delavnice in nastopi na odrih, marsikje pa so se odvijale številne spremljevalne dejavnosti.

Od 15. do 23. maja 2015 je Parada učenja z izpeljavami na sedmih novih prizoriščih (v Črnomlju, Kranju, na Ptuj, v Celju, Krškem, Ajdovščini in Trbovljah) spet dopolnila [repertoar dogodkov TVU](#). Še več, zaporedje zgoščenih festivalskih prireditev s spremljajočimi strokovnimi in drugimi dogodki je pritegnilo veliko pozornost najširše javnosti, pa tudi mediji niso ostali ravnodušni. Parade so soustvarili njihovi koordiniratorji – ljudske univerze iz naštetih krajev ter Šolski center Celje – v sodelovanju s številnimi sodelujočimi na lokalni ravni. Osem nekdanjih nosilcev PU (ljudske univerze z Jesenic, iz Slovenj

Gradca, Slovenske Bistrice, Škofje Loke, Velenja, Nove Gorice in Novega mesta ter KTRC Radeče) je v prilagojeni obliki in z lastnimi viri Parado ponovilo. Živahen utrip, barvitost, obilo radovednosti, ponosa, upanja ...

Vse to in še marsikaj je bilo čutiti na mestnih trgih, v bližnjih ulicah in učnih kotičkih. Dogajanja najbolj prepričljivo odražajo fotomozaike in videourtrinki, objavljeni na [projektni spletni strani](#), znotraj nje pa na straneh posameznih PU.

Dogajanjem smo sledili tudi na [FB strani TVU](#), [Twitterju TVU](#) ter spletnih in FB straneh koordiniratorjev PU. Prispevke smo objavljali v e-Novičkah in TVU novičkah, ki jih izdaja ACS, nosilci PU in strokovnih dogodkov EPUO pa so zelo dobro sodelovali z mediji na lokalni ravni. Nastajale so reportaže, intervjuji, krajši in daljši članki ter multimedijske predstavitve posameznih PU.

Vabljeni k ogledu, v nadaljevanju pa k branju kratkih predstavitev posameznih PU.

PU v Črnomlju

Nosilna ustanova: **Zavod za izobraževanje in kulturo (ZIK) Črnomelj**

Koordinatorice: **mag. Nada Žagar, Nada Babič Ivaniš in Mojca Frankovič**

Slogan: *Znanje beži, ujemimo ga!*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/crnomelj>):

- pozdravni nagovori in otvoritvena slovesnost, združena z nacionalnim odprtjem TVU,
- predstavitev belokranjskih ljudskih plesov in pesmi,
- sklenitev kola vseživljenjskega učenja vseh udeležencev na belokranjsko melodijo.

Število partnerjev: **38 ustanov**, 28 razstavljalcev, 96 nastopajočih, 19 prostovoljcev

Število obiskovalcev: **preko 500**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=CJT4z5LF_Zk

Parada učenja 2015, združena z nacionalnim odprtjem TVU, je bila v Črnomlju prvič. Krasila jo je vključenost vseh akterjev v okolju, ki so se povezali in sodelovali s skupnim ciljem – izboljšati kakovost življenja v učeči se skupnosti.

Prireditvev je bila namenjena ohranjanju kulturne dediščine, medgeneracijskemu učenju in spodbujanju podjetništva. Prispevala je k uresničevanju razvojne strategije Bele krajine, ki poudarja naravi prijazno kmetovanje, razvoj turizma in pospeševanje podjetništva. Izbor kraja dogajanja – staro mestno jedro – je pomenil prispevek k obujanju različnih dejavnosti v tem delu mesta in usmeritev za ustvarjanje novih delovnih mest.

Osrednja slavnostna kulturna prireditvev je združila nastopajoče, predstavnike vseh generacij, od vrtca do upokoencev, in različnih ciljnih skupin, kot so mladi, odrasli s posebnimi potrebami, Romi, brezposelni in starejši odrasli. Predstavila sta se črnomaljski in metliški vrtec, folklorniki osnovne šole in varstveno delovnega centra iz Črnomlja, Semiške klepetulje, Kresnice iz Adlešičev in črnomaljsko romsko kulturno umetniško društvo. Nastopajoči so bili iz cele Bele krajine, kar je pomembno sporočilo pri skupnem sodelovanju in povezovanju. Še posebej domiselno je bilo povezovanje programa, ki so ga osmislili in izvedli člani Gledališke skupine ZIK Črnomelj. Bili so v vlogah sosedov, ki slonijo na svojih oknih ter se pogovarjajo in si izmenjujejo informacije.

Na PU je bilo 28 razstavljalcev, ki so predstavili svojo dejavnost, programe za spodbujanje podjetništva ali praktične rokodelske delavnice in tržili svoje izdelke. Na stojnicah so bili izdelki, ki promovirajo ekološko pridelavo hrane in prehransko samooskrbo, skrb za čisto okolje in ohranjanje kulturne dediščine. V dogodek so bili vključeni predstavniki javnih organizacij, ki skrbijo za red, varnost in čistočo, kot so policija, vojska, gasilci, redarstvo, civilna zaščita, cestno podjetje in komunala.

Med podporniki PU je bilo 19 prostovoljcev, ki so se prvič srečali s prostovoljstvom (dijaki srednje šole), ter že izkušeni prostovoljci, ki delujejo v okviru ZIK, skavtov, Slovenske karitas ali Hiše sadežev družbe. PU je združila in povezala javne ustanove (vrtce, šole, knjižnice, domove za starejše občane), zasebna podjetja, nevladne organizacije in posameznike. Prav sodelovanje v okolju in zavezanost skupnemu cilju je največja pridobitev PU.

Ocenjujemo, da je bilo na prireditvi čez 500 obiskovalcev, ki so prišli iz vseh treh belokranjskih občin, Črnomlja, Metlike in Semiča, drugih delov Slovenije in iz tujine. To so bili otroci in mladina, kolegi izobraževalci odraslih, brezposelni in upokoenci. V času PU smo v Beli krajini gostili tudi 28 udeležencev iz tujine, predstavnikov partnerskih organizacij v projektu Grundtvig, z Madžarske, Češke, Finske, Nizozemske, iz Litve, Walesa in Švice.

Vrhunec Parade učenja je predstavljala sklenitev kola vseživljenjskega učenja. Načrtovali smo sicer objeti črnomaljsko staro mestno jedro, vendar smo zaradi močnega dežja zaplesali kar na osrednjem trgu. Mnogi ne pomnijo, kdaj so nazadnje plesali v dežju.

Mag. Nada Žagar, ZIK Črnomelj

PU v Kranju

Nosilna ustanova: **Ljudska univerza Kranj**

Koordinatorici: **Mateja Šmid in Mojca Rozman**

Slogan: *Znanje je kot zlato – oplemeniti naše življenje!*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/kranj/>):

- sprevid izpred LU Kranj do Glavnega trga,
- svečana otvoritev z gosti,
- 5 delavnic za učenje in ustvarjanje vseh generacij,
- predstavitev okrog 34 partnerjev na stojnicah,
- pester kulturno-izobraževalni program,
- koncert skupine Melanholiki.

Število partnerjev: **45** (230 odraslih in okrog 150 otrok – nastopajočih)

Število obiskovalcev: **okrog 1.200**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=3H-hBIL0zXU

Na PU v Kranju je sodelovalo veliko izobraževalnih ustanov, društev, zavodov in drugih organizacij. Predstavili so se na stojnicah, s predavanji in delavnicami ter na odru. Med ambasadorji PU v Kranju so bili dr. Franci Petek, Romana Krajncan, Olga Kepic, Mito Trefalt, Katja Tratnik, Marcel Rodman in Maryan Antich. Na stojnicah in odru je aktivno sodelovalo okoli 230 odraslih in okoli 150 otrok. Število obiskovalcev skozi cel dan pa ocenjujemo na 1.200.

PU v Kranju smo začeli v pravem pomenu besede s parado. Ob zvokih pihalne godbe smo se sprehodili po Prešernovi ulici do glavnega prizorišča. Parado so odprli in si jo ogledali gospod Boštjan Trilar,

župan mestne občine Kranj, mag. Katja Dovžak iz sektorja za višje šolstvo in izobraževanje odraslih pri MIZŠ, mag. Andrej Sotošek in mag. Zvonka Pangerc Pahernik iz ACS, mag. Nataša Adlešič Barba, koordinatorica ELR 2015 z Ministrstva za zunanje zadeve, in gospa Mateja Šmid, direktorica LU Kranj. Obiskovalci so na stojnicah lahko podrobneje spoznali dejavnosti različnih društev, zavodov, srednjih šol in podjetij. Dobili so različne informacije in promocijska gradiva, se poizkusili v ročnih spretnostih in se celo odločali za nadaljnjo poklicno pot oz. vpis v srednjo šolo. Sodelujoči so poskrbeli za izvedbo številnih kreativnih delavnic, ki so bile izredno dobro obiskane. Na odru je potekal bogat kulturni program za vse generacije. Nastopili so otroci iz vrtca, osnovnošolski in gimnazijski pevski zbor, predstavili so se nam učenci glasbenih šol in dijaki kranjskih srednjih šol. Za ples so poskrbeli plesalci plesne šole Korak in Colorado Country Line Dance. Ob koncu smo se v ritmih Melanholikov zavrteli in vsi skupaj zapeli njihovo uspešnico 'O Anja, o tebi se mi sanja'.

Veliko pozornost je pritegnila delavnica Daria Corteseja. Z njim smo se v raziskovalnem duhu spustili v kanjon Kokre, spoznavali lepote obrečnega ekosistema ter naredili namaz iz užitnih divjih rastlin. Tudi društvo Tačke pomagačke je predstavilo svoje prijazne psičke in pasjo terapijo. Pri pripravi in izvedbi dogodka je sodelovalo 14 prostovoljcev iz različnih izobraževalnih programov LU Kranj. Uporabo 35 kompletov gasilskih miz in klopi nam je brezplačno omogočila URSZR, izpostava Kranj, slovenska vojska pa brezplačen prevoz in postavitve. S donacijami okoliških pekarn in Mercatorja smo pripravili sladko pogostitev za nastopajoče otroke. Med sodelujoče smo razdelili 600

vod z etiketo PU in 250 sendvičev. Pred PU smo v Qlandii gostili razstavo 'Praznik učenja' in pripravili strokovni dogodek EPUO. Odzivi obiskovalcev na Parado učenja so bili zelo pozitivni. Poleg oživitve mestnega jedra jim je bilo všeč dejstvo, da so na enem mestu lahko spoznali različne izobraževalne ustanove, društva in organizacije, se vključevali v brezplačne delavnice in bili deležni zanimivega kulturnega programa. Vsakdo je lahko našel kaj zase, pridobil nova znanja in izkušnje ter sklenil nova poznanstva. S tem pa je bilo doseženo naše osnovno poslanstvo – širiti zamisel o vseživljenjskem učenju.

Renata Dobnikar, LU Kranj

PU na Ptuj

Nosilna ustanova: **Ljudska univerza Ptuj**

Koordinatorici: **Mateja Hlupič in Mojca Volk**

Slogan: *Znanje je vrednota – omogočimo, da to tudi ostane.*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/ptuj>):

- slovesno odprtje z nagovori,
- glasbeni, pevski in drugi nastopi,
- Tadej Toš, ambasador vseživljenjskega učenja,
- predstavitve različnih izvajalcev na stojnicah.

Število partnerjev: **30 ustanov**

Število obiskovalcev: **okrog 500**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=KA6KxmIWnGE

Mestni trg kot središče znanja: V ponedeljek, 18. maja, smo v prostorih Ljudske univerze Ptuj najprej odprli razstavo fotografij starega Ptuja in utrinkov iz sveta narave domače fotografinje Tanje Božič. Razstava je bila na ogled vsak delovnik.

19. maja 2015 smo na Mestnem trgu pripravili osrednji dogodek letošnjega TVU, Parado učenja 2015, s predstavitvijo različnih izobraževalnih ustanov, organizacij, zavodov, društev in posameznikov, ki se tako ali drugače ukvarjajo z izobraževanjem. Rdeča nit razgibanega druženja, ki je v središče Ptuja privabilo več kot 500 radovednih obiskovalcev, je bilo vseživljenjsko učenje. Odziv sodelujočih organizacij je bil v naše največje zadovoljstvo izjemen, saj se je prvič zgodilo, da smo na Ptujju na enem mestu uspeli združiti prav vse, ki so povezani z izobraževanjem ali vseživljenjskim učenjem. PU so popestrile glasbene, pevске, plesne, igralne in druge učne skupine, skupno jih je sodelovalo več kot 20, ki so srcu našega mesta predstavili svoje aktivnosti. Na stojnicah je 30 sodelujočih mimoidočim predstavljalo svoje dejavnosti in jih vabilo k sodelovanju. Za vsakogar se je našlo kaj zanimivega.

zanimivega.

Visoki gostje in odličen obisk: Dogodek so s svojo prisotnostjo počastili tudi pomembni gostje, kar je za tovrstne prireditve, ki spodbujajo vseživljenjske učne aktivnosti, še posebej pomembno. Dogodek je uradno odprl župan Ptujja, gospod Miran Senčar, na govorniškem odru pa so se mu pridružili še direktorica LU Ptuj, Mojca Volk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik iz ACS, ki je spregovorila o zgodovini TVU, s strani MIZŠ pa je o pomenu vseživljenjskega učenja spregovorila gospa Ema Perme. Častni pokrovitelj TVU, posredno pa tudi PU, je bil predsednik Slovenije Borut Pahor, ambasador vseživljenjskega učenja na Ptujju pa igralec Tadej Toš.

Dogodki, povezani s promocijo znanja in učenja, nikakor niso sami sebi namen. Njihov cilj je javnost seznaniti ne le s tem, da je učenje nuja, pač pa morebiti še bolj s tem, da so poti do znanja lahko zelo prijetne, le stopiti je treba nanje.

Vsekakor je spodbudno videti vedno večje množice ljudi, ki se tovrstnih prireditev udeležujejo, zato lahko počasi že rečemo, da se zavedanje pomena vseživljenjskosti učenja vedno bolj ukoreninja med ljudmi vseh generacij. Tudi na Ptujju.

Mateja Hlupič, LU Ptuj

PU v Celju

Nosilna ustanova: **Šolski center Celje**

Koordinatorice: **Andreja Jelen Mernik, Mateja Rajh Jager, Aleksandra Kotnik, Natalija Klepej**

Slogan: *Zvezde učenja*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/celje>):

- slovesno odprtje z nagovori,
- glasbeni, pevski in drugi nastopi,
- predstavitve različnih izvajalcev na stojnicah,
- Festival poezije – recitali in drugi nastopi,
- Zvezde – razstava dijakov ŠC Celje, Gimnazija Lava.

Število partnerjev: **49 ustanov**, okrog 550 nastopajočih

Število obiskovalcev: **okrog 2.500**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=ssr5eW8FLcQ
www.youtube.com/watch?v=7WIA8D1cHy4

Mavrične barve celjske PU so dobesedno preplavile Krekov trg in Stanetovo ulico v Celju ter s tem za en dan oživile staro mestno jedro. Ulice so napolnili vedoželjni obiskovalci vseh generacij, od najmlajših do najstarejših. Kar 49 izvajalcev iz celotne regije je zanje pripravilo pisano paletu aktivnosti, delavnic in odrskih nastopov – vse zato, da skupaj prikažemo, da je učenje lahko tudi prijetno in zabavno. Pomembnost prireditve je prepoznal tudi župan Mestne občine Celje, Bojan Šrot, ki je prevzel častno pokroviteljstvo nad dogodkom.

Šolski center Celje, ki je v letošnjem letu že petič zapovrstjo prevzel vlogo tematskega koordinatorja TVU za slovenske srednje šole (in v zadnjih letih tudi za nekatere druge pridružene organizacije), je s ponosom nastopil tudi v vlogi nosilca ene izmed sedmih letošnjih PU. Začeli smo nekoliko negotovo, vendar nam je neverjetno pozitiven odziv številnih ustanov dal zagon za organizacijo dogodka. Naša PU je potekala na dveh prizoriščih – na Krekovem trgu je teklo glavno dogajanje z velikim odrom in več kot 20 stojnicami, na Stanetovi ulici pa je bilo manjše prizorišče, kjer je potekal Festival poezije.

Skupno je tako bilo okrog 550 nastopajočih, ki so v mesto privabili veliko obiskovalcev. Med izvajalci so bili vrtci, osnovne in srednje šole, knjižnice, glasbene in plesne šole, društva, zavodi, podjetja in številne druge ustanove.

Na glavnem odru so se odvijali številni nastopi otroških in mladinskih zborov ter vokalnih skupin, renesančnih, folklornih in modernih plesnih skupin, instrumentalnih najstniških, tolkalnih in orkestralnih zasedb ter modne revije današnjega in preteklega časa. Sprehodili smo se lahko med stojnicami ter poskusili ingverjeve napitke in zvezdne koktajle, sveže pečene flancate in štručke, na stojnici pripravljen sadni sladoled, se naučili kaj novega o demenci, si ogledali vtise o dogajanju, ujete na slikarskem platnu, ter mimogrede pobožali psa, izurjenega za reševanje. Najmlajši so se lahko ustavili v otroški igralnici, si izdelali svojo zvezdico znanja, malo starejšim so dijaki izmerili krvni sladkor in tlak, robotek NAO je pozdravljaj vse navzoče in izvajal svoje vragolije in še in še ... Med prisotnimi pa se je ves čas sprehajala maskota – Zvezdica učenja –, ki je opozarjala na rdečo nit dogajanja – zvezde, ki že od nekdaj spremljajo mesto Celje.

Čudovito je videti, kaj vse so v našem mestu sposobne pripraviti ustanove, ki se tako ali drugače ukvarjajo z izobraževanjem. Vseživljenjsko učenje je postalo nuja, ki jo bo moral sprejeti vsak posameznik, in tudi v jeseni življenja ni prepozno za to. Upamo, da smo na prijeten način to pokazali čim širši množici ljudi.

Mateja Rajh Jager, ŠC Celje

PU v Krškem

Nosilna ustanova: **Ljudska univerza Krško**

Koordinatorici: **Nataša Kršak in Monika Novšak**

Slogan: *Učenje razgiba življenje*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/krsko>):

- otvoritev in slavnostni nagovori,
- glasbeni in plesni nastopi,
- predstavitve na stojnicah (izobraževalne, kulturne in druge ustanove, društva in posamezniki).

Število partnerjev: **16 ustanov**, okrog 200 nastopajočih na odru

Število obiskovalcev: **okrog 500**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=Oq5RqvEti2o

V Krškem smo 20. obletnico TVU obeležili z izvedbo Parade učenja. K sodelovanju smo povabili vrtce, šole, zavode, društva in podjetja. Prireditvev smo zaradi slabega vremena organizirali v avli Kulturnega doma Krško. Moto prve PU v Krškem je bil 'Učenje razgiba življenje'.

Na prireditvenem prostoru je na petnajstih stojnicah ves dan potekala predstavitev organizacij in njihovih dejavnosti, na odru pa pester kulturni program.

Ob stojnicah so potekale številne delavnice, ki so k sodelovanju privabile veliko udeležencev različnih generacij. Obiskovalci so spoznavali kemijsko analizo prsti, izdelovali so sončne ure, obiskali delavnice slikanja, spoznavali zdravilna zelišča.

V frizerskem kotičku so poskrbeli za modne pričeske, v mizarskem preizkusili svoje veščine v strelastiki, spoznali so delovanje camere obscure in robotiko. Priložnosti za spoznavanje organizacij in pridobivanje novih znanj je bilo na pretek.

Udeležence PU so pozdravili župan Občine Krško, mag. Miran Stanko, vodja projekta EPUO na ACS, mag. Zvonka Pangerc Pahernik, in direktorica Ljudske univerze Krško, Nataša Kršak.

Na prireditvenem odru sta nas obiskali znameniti Krčanki – dobrotnica in mecenka Josipina Hočevar in učiteljica Ana Schmidinger Romih, ki sta nas popeljali v čas po letu 1855. Josipina Hočevar je takrat financirala prvo zasebno dekliško šolo v Krškem. To je bil čas, ko so bila dekleta brez pravice do rednega šolanja. Preskok v današnji čas je prikazal vso pestrost priložnosti za izobraževanje, k jih imamo v Krškem danes.

Z glasbenimi, plesnimi in pevskimi točkami so se v nadaljevanju predstavili učeči se vseh generacij.

V krajšem pogovoru z moderatorko so sodelovali dobitniki

Priznanja ACS za promocijo učenja in znanja odraslih, Marija Sušnik, Jože Prah in Marija Imperl. Opisali so svoje izobraževalne poti in dosežke na področju izobraževanja odraslih.

Vsi sodelujoči so prejeli majice z napisom Parada učenja 2015, kar je povečalo njihovo pripadnost in povezanost ter prepoznavnost dogodka. Pozitivno energijo smo ohranili do konca, čeprav nam jo je zagodlo vreme. Slednje je od nas terjalo hitro prilagoditev na razmere, odlično sodelovanje pri urejanju prireditvenega prostora in tesno sodelovanje pri izvedbi prireditve. Ob koncu smo bili za vse to nagrajeni z nastopom Nuše Derenda.

S PU smo v Krškem poskrbeli za živahen utrip in razgibano pridobivanje novih znanj in izkušenj.

Nataša Kršak, LU Krško

PU v Ajdovščini

Nosilna ustanova: **Ljudska univerza Ajdovščina**

Koordinatorici: **Eva Mermolja** in **Boža Bolčina**

Slogan: *Parada učenja med generacijami*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/ajdovscina>):

- pozdravni nagovori,
- odrski nastopi,
- delavnice ter informativne in svetovalne stojnice.

Število partnerjev: **20 ustanov**, 16 delavnic

Število obiskovalcev: **okrog 500**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=u3VR8zFCjyY

Dvajseto obletnico delovanja TVU smo še posebej želeli obeležiti tudi v prestolnici burje, Ajdovščini. Ljudska univerza Ajdovščina je prvič organizirala Parado učenja, častni pokrovitelj prireditve pa je bil župan Občine Ajdovščina, Tadej Beočanin.

Zvrstili so se številni izobraževalni dogodki, s katerimi smo želeli približati možnost učenja predstavnikom vseh generacij, družbenih vlog in interesov. PU smo začeli s strokovnim dogodkom na temo mladih in njihovih temeljnih zmožnosti. Pravi uspeh je požel tudi festivalsko obarvani del PU, s katerim smo zasledovali vodilo 'Parada učenja med generacijami'. Tako smo želeli opozoriti na pomembnost med-generacijskega učenja, saj verjamemo, da to gradi mostove med generacijami in močno krepi medsebojno razumevanje in spoštovanje. Na stojnicah so se za to predstavile različne izobraževalne ustanove, lokalna društva, zavodi in organizacije, umetniki in obrtniki. Istočasno so potekale različne delavnice, kjer so rokodelci in umetniki prikazovali svoje spretnosti in nad njimi navduševali mimoidoče, odrski nastopi pa so zrcalili številne talente, od tistih na področju plesa, petja in igranja instrumentov pa vse do dramske igre.

Šotorsko dogajanje je bilo kljub dežju in ajdovski burji pestro, zabavno in sproščeno. Zadovoljstvo se je kazalo na obrazih otrok, ki so svojo radovednost usmerjali predvsem v ustvarjalne delavnice. Mlajše odrasle so zanimali nadaljnji karierni koraki, zato so želene informacije pridobivali na stojnicah fakultet, univerz in drugih mladinskih organizacij. Tisti nekoliko starejši so se zanimali za recepte lokalnih dobrot in nasvete za izboljšanje svojega zdravja. Najstarejši udeleženci pa so veselo pozdravljali ročne spretnosti, kot sta pletenje košar in klekljanje.

Šotorsko dogajanje je bilo kljub dežju in ajdovski burji pestro, zabavno in sproščeno. Zadovoljstvo se je kazalo na obrazih otrok, ki so svojo radovednost usmerjali predvsem v ustvarjalne delavnice. Mlajše odrasle so zanimali nadaljnji karierni koraki, zato so želene informacije pridobivali na stojnicah fakultet, univerz in drugih mladinskih organizacij. Tisti nekoliko starejši so se zanimali za recepte lokalnih dobrot in nasvete za izboljšanje svojega zdravja. Najstarejši udeleženci pa so veselo pozdravljali ročne spretnosti, kot sta pletenje košar in klekljanje.

Šotorsko dogajanje je bilo kljub dežju in ajdovski burji pestro, zabavno in sproščeno. Zadovoljstvo se je kazalo na obrazih otrok, ki so svojo radovednost usmerjali predvsem v ustvarjalne delavnice. Mlajše odrasle so zanimali nadaljnji karierni koraki, zato so želene informacije pridobivali na stojnicah fakultet, univerz in drugih mladinskih organizacij. Tisti nekoliko starejši so se zanimali za recepte lokalnih dobrot in nasvete za izboljšanje svojega zdravja. Najstarejši udeleženci pa so veselo pozdravljali ročne spretnosti, kot sta pletenje košar in klekljanje.

Obiskovalce PU so nagovorili trije odrski gostje: Tadej Beočanin, župan Občine Ajdovščina, mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja projekta TVU iz ACS, in Eva Mermolja, direktorica LU Ajdovščina.

Poudarili so pomen vseživljenjskega učenja in opozorili na številne priložnosti zanj, ki se pojavljajo v lokalnem okolju. Obenem so pozivali udeležence prireditve, naj tudi v prihodnje ostanejo radovedni in vedoželjni, saj je znanje bogastvo, ki nam ga nihče ne more vzeti. S to mislijo zaključujemo zgodbo o prvi PU v Ajdovščini in se že veselimo naslednje.

Sara Bratina, prostovoljka Centra medgeneracijskega učenja na LU Ajdovščina

PU v Trbovljah

Nosilna ustanova: **Zasavska ljudska univerza Trbovlje**

Koordinatorici: **Mateja Pistotnik** in **Polona Trebušak**

Slogan: *Za učenje je vedno pravi čas*

Nekaj poudarkov (<http://tvu.acs.si/paradaucenja/trbovlje/>):

- uradna otvoritev z nagovori,
- glasbeni, plesni in gledališki nastopi na odru,
- predstavitve številnih partnerjev na stojnicah,
- različne delavnice ob stojnicah,
- predavanje *Ovrednotite svoje znanje*,
- predavanje *Iskanje zaposlitve s pomočjo družbenih omrežij*.

Število partnerjev: **33 ustanov**

Število obiskovalcev: **okrog 400**

Utrinki: www.youtube.com/watch?v=Vr7BpB2Z-YA

Zasavska ljudska univerza že vrsto let izvaja naloge regijskega koordinatorja TVU za Zasavje. Zato smo bili zelo veseli povabila ACS za izvedbo Parade učenja, ki predstavlja vsebinsko obogatitev TVU. Z njo smo želeli predvsem okrepiti povezave med zasavskimi organizacijami in skupaj promovirati idejo vseživljenjskega učenja.

Na paradi je bilo triinšestdeset sodelujočih, nekateri so se

predstavili v programu na odru, drugi na stojnicah in tretji s spremljevalnimi dogodki.

Prvi del programa se je odvijal na glavnem odru med 9. in 12. uro ter je bil glasbeno, kulturno in kulinarčno obarvan. Začelo se je z nastopom pozavn iz Glasbene šole Trbovlje, sledili so nagovori organizatorja, podžupana občine Trbovlje, Tadeja Špitalarja, direktorja ACS, mag. Andreja Sotoška, in koordinatorice Parade učenja iz ACS, mag. Zvonke Pangerc Pahernik. V nadaljevanju so nastopali učenci 2. razreda OŠ Tončke Čeč, narodno-zabavni ansambel GŠ Trbovlje ter osnovnošolci iz OŠ Ivana Cankarja in OŠ Trbovlje. Na odru so se predstavili dijaki Gimnazije in ekonomske srednje šole Trbovlje s plesnim nastopom folkloristov in z navijaško skupino. Prekrasna plesna točka orientalske Al Saiph je bila prava paša za oči. Obiskovalci so uživali v petju skupine Klasek in gledališki igri skupine Funšterc Team.

Za pesniške navdušence so bile poslastica recitacije skupine Društvo živih pesnikov iz Trbovelj, ljubitelji proze pa so uživali ob poslušanju kratkih zgodb, ki so jih prebirale

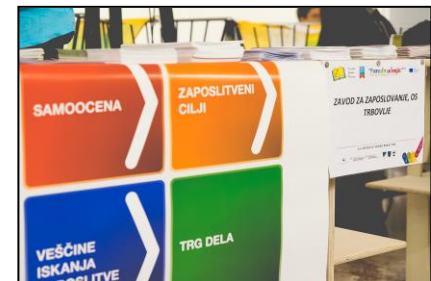
članice Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Obiskovalci so se lahko preizkusili v slikanju v akvarelni tehniki, dijaki Srednje šole Zagorje so pripravljali različne slastne napitke in pekli najboljši funšterc, dijaki – prihodnji zdravstveni delavci – pa so brezplačno merili krvni tlak in krvni sladkor. Dijaki iz STPŠ iz Trbovelj so z obiskovalci igrali miselne igre, dijaki GESŠ so prikazali eksperimente v naravoslovju ter slepo desetprstno tipkanje, dijaki športnega oddelka pa so merili fizične sposobnosti. Prizorišče so krasile rože iz krep papirja, ki so jih izdelovali člani Šentknap iz Trbovelj.

V spodnji avli je potekal coworking kotichek v izvedbi PUNKT-a, trboveljski DPM je pripravil ustvarjalne delavnice za otroke, predstavil se je tudi spletni zasavski portal ZON. V predavalnici DDT so potekale delavnice *Ovrednotite svoje znanje*, *Uporaba tabličnih računalnikov in pametnih telefonov* ter *Iskanje zaposlitve s pomočjo družbenih omrežij*.

In kaj je še popestrilo deževno dopoldne? Pristen zasavski funšterc in bela kava.

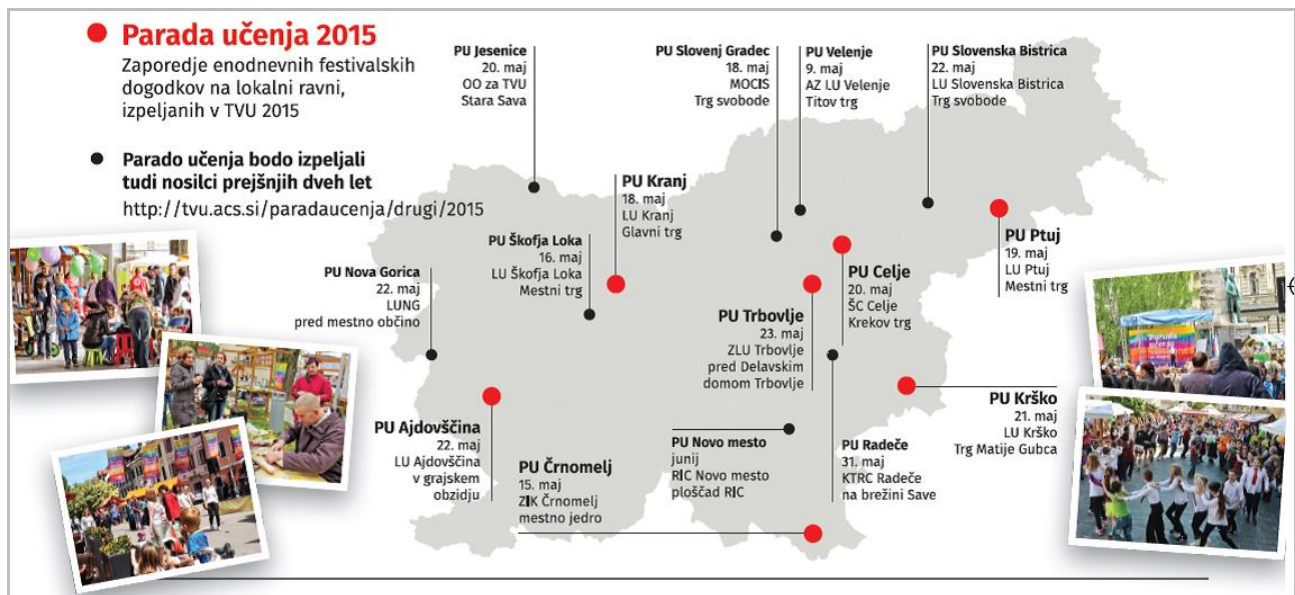
Mateja Pistotnik, ZLU Trbovlje

Druga prizorišča Parade učenja 2015

Koncept promocije izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja z živahno, enodnevno festivalsko predstavitevijo deležnikov v lokalni skupnosti (s spremljajočim strokovnim dogodkom ter morebitnimi drugimi dejavnostmi) se je pod nazivom 'Parada učenja' dokazal že prejšnji dve leti. O nadvse uspešnih izpeljavah smo poročali v [E-biltenu PU 2013](#) in [E-biltenu PU 2014](#).

Osem od nekdanjih 14 koordinatorjev PU se je letos odločilo, da Parade v svojih okoljih ponovno izpeljejo, saj jih je k temu zavezovalo tudi navdušenje njihovih partnerjev v lokalnem okolju. Tega so se lotili z lastnimi sredstvi oziroma v okviru projekta TVU, vendar so kljub večinoma skromnejši zasnovi in z manj denarja dosegli veliko odzivnost drugih ponudnikov vseživljenjskega učenja pa tudi obiskovalcev. ACS je ta razvoj dogodkov sprejel z navdušenjem in tem PU nudil promocijsko in drugo podporo. V nadaljevanju so na kratko predstavljene.

Velenje, 9. maj 2015: Skupaj s Festivalom Velenje in Mestno občino Velenje smo na majsko soboto organizirali drugo PU v Velenju. Ker imata za nas velik pomen narava in sožitje z njo, smo se odločili za temo 'Sožitje človeka in čebele'. Obiskovalci so imeli na voljo stojnice z delavnicami, kjer so si lahko ogledali čebelarstvo skozi čas, izvedeli vse o čebelah, čebelarjenju in potrebni opre, okušali različne vrste medu, si ogledali razstavo 'Panjske končnice naših otrok' ter se sladkali z medenimi palačinkami. V delavnicah so si izdelovali čebelice za srečo. Z nami je bil čebelar Marijan Moravec, ki je predstavil svoje življenje s čebelami. Dogajanje je popestrila maskota, kranjska sivka. Na odru so se odvijale prireditve, ki so jih pripravile plesne šole in Glasbena šola Velenje. Odzivi obiskovalcev so bili zelo pozitivni. Veseli nas, da smo ponovno uspeli pripeljati PU v Velenje.

Brigita Kropušek Ranzinger, AZ LU Velenje

Škofja Loka, 16. maj 2015: Naša PU je ponovno povezala šole, društva in zavode ter jim omogočila, da se predstavijo občanom. Sodelujoči so na stojnicah na Mestnem trgu seznanili obiskovalce s svojo dejavnostjo ter s ponudbo vseživljenjskega učenja. Vse generacije obiskovalcev so lahko našle kaj zase – otroci so uživali v ustvarjalnih delavnicah, mladi so se seznanili z dogajanjem v mladinskih dnevni centrih ter z izobraževalnimi programi na srednjih šolah, srednja generacija je spoznala bogato društveno dejavnost, starejši pa so se prepričali, da sta tudi učenje in ustvarjanje pomemben del življenja v Centru slepih, slabovidnih in starejših.

Tanja Avman, LU Škofja Loka

Slovenj Gradec, 18. maj 2015: Na lep pomladanski dan smo se tudi to leto zbrali na Trgu svobode v Slovenj Gradcu z željo, da počastimo vseživljenjsko učenje. Hkrati pa smo tako odprli TVU 2015 na lokalni ravni. Parado učenja so podprli slavnostni govorniki s pozdravnimi nagovori, na odru pa so se s svojimi prispevki zvrstili predstavniki vseh generacij; od najmlajših iz vrtcev in osnovnih šol do predstavnikov Univerze za tretje življenjsko obdobje. Ob spremljanju programa so se obiskovalci PU lahko sprehodili po slikovitih stojnicah, kjer je svojo dejavnost predstavljalo kar 26 različnih ponudnikov vseživljenjskega učenja, ki si prizadevajo s svojim izobraževalnim, podjetniškim in drugim delovanjem spodbuditi učeče se v vseh življenjskih obdobjih. Pozitiven odziv obiskovalcev in sodelujočih na PU nas zavezuje, da se naslednje leto zopet srečamo na Paradi učenja 2016 v Slovenj Gradcu.

Simona Štruc, MOCIS Slovenj Gradec

Jesenice, 20. maj 2015: LUJ že 20 let sooblikuje TVU v občini Jesenice. Bili smo prvi, ki smo izpeljali otvoritev TVU na nacionalni ravni, in med prvimi smo organizirali PU. Letos smo jo izvedli že tretjič (v letu 2012 pa Festival vseživljenjskega učenja). Ideja, da gremo ven iz učilnic in se drugače, neformalno približamo ljudem ter hkrati povežemo organizacije, ki izvajajo različne izobraževalne aktivnosti, se je izkazala za zelo učinkovito in bila med občani odlično sprejeta. S konceptom povezovanja izobraževalnih, kulturnih, nevladnih in drugih organizacij, ki vsaka na svojem področju skrbimo za vseživljenjsko učenje, smo dosegli, da je PU prepoznana kot osrednja prireditev TVU v občini, ki ne samo krepi partnerske vezi, ampak tudi pripomore k temu, da se na enem mestu brišejo razlike med generacijami in kulturami. Sodelujoči in sooblikovalci PU poskrbimo za pester kulturni program, ki se prepleta z različnimi delavnicami, predstavitvami, informacijami, eksperimenti, in tako lahko vsak najde kaj zase. Sodelovanje na Paradi pomeni tudi odlično priložnost za promocijo dejavnosti, ki drugače ostanejo poznane le ozkemu krogu ljudi.

Lea Zlodej, LU Jesenice

Nova Gorica, 22. maj 2015: 'Spodbujajmo učenje z aktivnim preživljanjem prostega časa' je bil naslov PU, ki smo jo organizirali na Ljudski univerzi Nova Gorica (LUNG). K sodelovanju smo tako povabili predstavnike različnih športnih društev iz našega okolja. Ti so nam v živo predstavili dejavnosti, ki pripomorejo k boljši pripravljenosti telesa in duha. V zgodnjih popoldanskih urah je dr. Renata Karba izpeljala delavnico o zelenih delovnih mestih na Goriškem. Poskrbljeno je bilo tudi za najmlajše – udeleženske poklicnega tečaja predšolska vzgoja so izpeljale lutkovno predstavo Hruška debeluška. Parado učenja smo v večernih urah zaključili v ritmičnih tanga.

Ksenija Petek, LUNG

Slovenska Bistrica, 22. maj 2015: Organizatorji največjega izobraževalno-sejemskega dogodka v Slovenski Bistrici smo morali priznati premoč narave, vendar lahko vseeno rečemo, da nas je PU tudi letos navdušila. Predstavitve dejavnosti starejših pa raziskovalnih nalog šolarjev, pevski in plesni nastopi, glasbene skupine in orkestri, ki so se izmenjevali na odru, in seveda pestra izobraževalna ponudba na stojnicah pod njim.

Kako smo plesali skupaj s celo Slovenijo in dežnimi kapljami, si je mogoče ogledati na povezavi: <http://bit.ly/1N7fpIC>.

Mag. Brigita Kruder, LU Slovenska Bistrica

Radeče, 31. maj 2015: KTRC Radeče je tudi letos pripravil PU. V nedeljskem popoldnevu smo se zbrali pri TRC Savus na brežini reke Save in povezali »Dan Save«, »Dan društva lastnikov gozdov Sopota – Laško«, »Dan učne poti Savus« in »Dan radeških splavarjev«. Osrednja prireditvev je bila v parku Dvor. Kulturni program so sooblikovali člani Pihalnega orkestra radeških papirničarjev, učenci PŠ Svibno, Ljudski pevci iz Svibnega in gostje, ki so na stojnicah predstavili različne možnosti izobraževanja v vseh obdobjih človekovega življenja. Med govorce posebej omenjamo mag. Tanjo Bolte, generalno direktorico Direktorata za okolje, ki je spregovorila o pomenu biotske pestrosti in vplivih podnebnih sprememb na okolje ter poudarila vrednost naših voda v naravnem okolju. Prireditveni prostor je zaokrožala razstava panojev ACS 'Praznik učenja' z izobraževalnimi vsebinami v čudovitem okolju parka. Več v [daljšem članku](#).

Marija Imperl, KTRC Radeče

Novo mesto, 18. junij 2015: Tretjo PU smo v Novem mestu namenili spodbujanju medkulturnega dialoga, saj naše mesto postaja pravo stičišče različnih kultur. Z DRPD Novo mesto in Inštitutom za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU smo pripravili strokovni dogodek 'Senzibilizacija za medkulturni dialog'. Obiskovalci PU so se s članicami študijskega krožka 'Umetnost ustvarja vezi' učili izdelati broške, ogledali so si razstavo izdelkov članic krožka, fotografsko razstavo Anastasie Gubonine 'Kulinarika povezuje', uživali so v degustaciji medkulturne kulinarike, ki je bila prava paša za oči, ter sodelovali v delavnici 'Kako se razumeti z vsemi'. Dan smo zaključili s sprehodom po prenovljenem Župančičevem sprehajališču, ki sta ga odprla novomeški župan in vodja konzularnega oddelka ambasade BIH.

Za pravi medkulturni dialog pa so poskrbeli novomeški, hrvaški in bosanski literati, ki so v organizaciji novomeške območne izpostave JSKD obogatili naš sprehod ob Krki.

Simona Pavlin, RIC Novo mesto

Parada učenja se bo razvijala naprej

PU bo tudi v prihodnje navduševala lokalna okolja, povezovala izobraževalne in druge ustanove, društva, nevladne organizacije, interesne skupine in prizadevne posameznike. To zgoščeno, enodnevno praznovanje učnih dosežkov in priložnosti se zdi dobrodošlo nasprotje siceršnjih dogodkov TVU, ki so umeščeni v daljše časovno obdobje in se dogajajo na različnih prizoriščih.

Ker pa za izvedbo PU ne bodo več na voljo evropska sredstva, se dogovarjamo z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport o možnostih sofinanciranja PU iz sredstev Letnega programa za izobraževanje odraslih, ki so namenjena sofinanciranju projekta TVU. K dogovarjanju o

prihodnosti PU smo pritegnili tudi 21 nosilcev tega dogodka v obdobju 2013–2015. Ti so prepoznali dobrobiti tega, da v svojih okoljih delujejo kot povezovalna in gonilna sila za izpeljavo PU, vzpostavili ali okrepili so mrežo partnerjev, pridobili podporo lokalne skupnosti in si nabrali izkušnje z organiziranjem tovrstnih prireditvev. Njihovi uspehi jih zavezujejo in opogumljajo, zato si želijo, da bi PU organizirali tudi v prihodnje.

Parada učenja® 2016

Na ACS bomo koncept prireditve dodelali ter na temelju ankete in razprave z dozdajšnjimi nosilci PU in s predstavniki MIZŠ pripravili merila za razpis o sofinanciranju PU iz nacionalnih sredstev. Prizadevali si bomo, da bo prireditvev ohranila dosežene elemente kakovosti, s skupnimi močmi pa jih bomo razvijali še naprej.

Strokovni dogodki EPUO

Dogodki EPUO, namenjeni spodbujanju razvoja temeljnih zmožnosti odraslih, so na enaindvajset lokalnih prizorišč privabili številne deležnike, ki jim je skupna skrb za izboljšanje življenjskih, izobraževalnih in zaposlitvenih možnosti prikrajšanih skupin prebivalstva. Udeležilo se jih je prek 1.082 oseb, od tega 408 učečih se.

Strokovni dogodki EPUO so letošnjemu TVU in Paradi učenja dodali niz bogatih strokovnih razprav in praktičnih usposabljanj na lokalni ravni. Zasnova teh dogodkov je slonela na izkušnjah, porojenih v sodelovanju z nosilci Parade učenja 2013 in 2014, ki so se vsi pozitivno odzvali na povabilo ACS, da tokrat strokovni dogodek namenijo ugotavljanju obstoječih programov, oblik sodelovanja, partnerstev in drugih prijemov za dvigovanje ravni temeljnih zmožnosti odraslega prebivalstva v njihovih okoljih. Pridružili so se jim tudi koordinatorji PU 2015.

Strokovni dogodki EPUO
21 dogodkov za spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih

Namen: prikazati obstoječa prizadevanja in dosežke ter opredeliti priložnosti in izzive.	Ciljne skupine: • odrasli z nižjo stopnjo izobrazbe, • brezposelni, • mladi, ki zgodaj opustijo šolanje, • starejši odrasli, • podeželsko prebivalstvo, • priseljenci, • in drugi.	Termini: april, maj, junij.
Strokovni del: prispevki in razprava deležnikov v izobraževanju odraslih.	Nosilci: 21 koordinatorjev Parade učenja 2013, 2014 in 2015.	Več: http://tvu.acs.si/paradaucenja/dogodki_epuo
Praktični del: usposabljanje izbrane ciljne skupine.		Skupni strokovni dogodek: andragoški kolokvij, 16. junij 2015 http://tvu.acs.si/ak/2015

Namen teh dogodkov je bil na lokalni ravni prikazati raznovrstne obstoječe dejavnosti na področju razvoja temeljnih zmožnosti odraslih, predstaviti dosežke ter opredeliti priložnosti in izzive. Tako so lahko nosilci identificirali primere dobre prakse, na lokalni in nacionalni ravni širili informacije o teh priložnostih ter pridobivali mnenja deležnikov o tem, kako bi bilo mogoče to prakso še naprej razvijati, implementirati in jo vključevati v procese, ki bodo sledili objavi rezultatov o pismenosti odraslih v Sloveniji.

Enodnevni dogodki so imeli dva dela: prvi je bil namenjen strokovnjakom v izobraževanju odraslih in partnerjem v lokalnem okolju (predstavnikom občin, šol, območnih služb Zavoda RS za zaposlovanje, centrov za socialno delo, knjižnic, društev, podjetij, medijev ipd.).

Podjetniška delavnica – opogumljanje za samozaposlovanje

Drugi del dogodka je bil organiziran z udeleženci, predstavniki izbrane ciljne skupine. Šlo je torej za konkretno usposabljanje, lahko pa tudi svetovanje, vrednotenje neformalno pridobljenih znanj ipd., kot praktični primer spodbujanja temeljnih zmožnosti teh odraslih. Večina nosilcev je izbrala eno od štirih ciljnih skupin: mladi, brezposelni, priseljenci ali podeželsko prebivalstvo. Po en dogodek je bil namenjen osebam s posebnimi potrebami in starejšim odraslim.

Na trinajstih dogodkih so predstavniki ACS in MIZŠ predstavili **raziskavo PIAAC** (Projekt ESS – Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih od 2013 do 2015). Ta vsebina je privabila številne deležnike, ki so si želeli tudi prikaza lokalnih in izbrani ciljnih skupini prilagojenih rezultatov. Na slednje bo treba počakati do julija 2016 in še kasneje, ko bodo opravljene tematske študije.

V nadaljevanju predstavljamo posamezne dogodke, ki so razvrščeni po zgoraj omenjenih ciljnih skupinah, znotraj tega pa po datumih. Predstavitve so kratke, osredotočene na spoznanja in priporočila, več informacij pa je mogoče pridobiti na povezavah do programov, poročil, ponekod pa tudi daljših člankov.

1. Dogodki za mlade in z njimi

Nosilec: Šolski center Celje

Naziv dogodka in povezava na program: [Funkcionalna pismenost mlajših odraslih](#)

Datum in kraj: 20. april 2015, Celje

Ciljna skupina: mlajši s končano V. stopnjo izobrazbe

Na dogodek so bili povabljeni učitelji v srednješolskih programih, učitelji višjih strokovnih in visokih šol, strokovnjaki s področja slovenskega jezika, ZRSZ, Območna služba Celje, predstavnik delodajalcev ter predstavnica udeležencev izobraževanja odraslih v ŠC Celje. V strokovnem delu je potekalo omizje o funkcionalni pismenosti mlajših odraslih s končano V. stopnjo izobrazbe, v praktičnem pa so izvedli delavnice s področja funkcionalni pismenosti za odrasle udeležence v srednješolskem učnem procesu.

Spoznanja in priporočila: Problematiko je treba reševati sistematično in sistemsko, marsikaj pa je mogoče spremeniti v lastni hiši, in sicer: doseči več medsebojnega sodelovanja profesorjev, knjižničarjev, ravnateljev na ŠC Celje; pismenosti nameniti večji poudarek pri vseh predmetih; oblikovati skupino za pripravo notnih navodil za seminarske naloge in druge pisne izdelke; izvajati direktno kontaktno uro v knjižnici za izobraževalce odraslih; skupaj z ZRSZ, OS Celje, raziskati med delodajalci, kakšne izobraževalne potrebe se pojavljajo pri njihovih zaposlenih. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Natalija Klepej, ŠC Celje

Nosilec: Ljudska univerza Slovenska Bistrica

Naziv dogodka in povezava na program: [Beseda ni konj, lahko nas pa daleč ponese](#)

Datum in kraj: 21. april 2015, Slovenska Bistrica

Ciljna skupina: brezposelni mladi ter udeleženci izobraževanja na LU

Dogodka so se udeležili ključni akterji na področju izobraževanja in zaposlovanja, podjetja, lokalna skupnost ter poslovni partnerji LU. Strokovni del je bil sestavljen iz ocene dolgoročnih učinkov izvedenih programov za razvoj temeljnih zmožnosti na lokalno okolje, predstavitve raziskave PIAAC ter razprave udeležencev, v kateri je prišlo do izmenjave izkušenj, pobud in predlogov. V praktičnem delu je bila izpeljana delavnica o učinkovitem govornem sporazumevanju mladih brezposelnih. Udeleženci so bili odrasli, mladi, brezposelni, skoraj vsi visoko izobraženi. Pričakovali bi, da kot aktivni iskalci zaposlitve znajo in zmorejo na kratko predstaviti sebe in svoje kompetence. Izobrazba torej

sama po sebi še ne pomeni nujno višje stopnje funkcionalne rabe temeljnih kompetenc. Posebej presenetljiva je bila ugotovitev, da tudi pri populaciji odraslih, kjer učinkovito govorno sporazumevanje predstavlja poklicno kompetenco, ne pride do transfera z enega področja na drugega.

Spoznanja in priporočila: Potrebna sta celosten pristop k izpopolnjevanju brezposelnih ter krepitev posameznika na vseh področjih. Slednjega je treba spodbujati, da je družbeno aktiven in dejaven, s čimer se krepi njegova samozavest in zavedanje, da je lahko uspešen. Priporočljive so ciljno usmerjene praktično zasnovane dejavnosti, umeščene v neformalne programe izobraževanja za odrasle, temelječe na izkušnjah posameznika in aktivaciji predhodno pridobljenega znanja. Ključen pri tem je najprej razvoj kompetence za vseživljenjsko učenje, ki bo posamezniku omogočala učinkovito učenje po tem, ko bo spoznal, na katerih področjih ima primanjkljaje. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Mag. Brigita Kruder, LU Slovenska Bistrica

Nosilec: Ljudska univerza KranjNaziv dogodka in povezava na program: [Znanja za vsa obdobja življenja](#)

Datum in kraj: 6. maj 2015, Kranj

Ciljna skupina: mladi brezposelni, stari od 15 do 28 let

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, predstavniki občin Kranj, Cerklje, Naklo, Preddvor, Šenčur in Jezersko, društva ter mladinske in druge organizacije.

Strokovni del se je začel z otvoritvijo potujoče razstave Praznik učenja, sledile pa so predstavitve: ključne kompetence in načini za njihov razvoj, projekt PIAAC ter Projektno učenje za mlade (PUM), inovativen projekt opismenjevanja. Praktični del je zajemal merjenje kompetenc vsakdanjega življenja, delavnico razvijanja

ključne kompetence 'Samoiniciativnost in podjetnost', predstavitev novosti v Europass dokumentih ter individualno svetovanje.

Spoznanja in priporočila: Uporaba novih načinov razvoja splošnih kompetenc; skupnostno in medgeneracijsko učenje za izmenjavo znanj; motiviranje odraslih za vseživljenjsko učenje; spodbujanje razvoja kompetenc v vseh starostnih obdobjih; konstruktivno sodelovanje s pristojnimi službami pri izdelavi strategije razvoja; spodbujanje razvoja kompetenc z identifikacijo in vrednotenjem obstoječega stanja ter pripravljane vodene programe za razvoj ključnih kompetenc; intenzivnejše sodelovanje in izmenjavanje izobraževalnih centrov z Zavodom za zaposlovanje in mladinskimi centri. Več v [poročilu](#).

Mateja Šmid, LU Kranj**Nosilec: RIC Novo mesto**Naziv dogodka in povezava na program: [Mladi med šolo in zaposlitvijo](#)

Datum in kraj: 7. maj 2015, Novo mesto

Ciljna skupina: mladi, stari od 15 do 26 let

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, društva, mladinske in druge organizacije, udeleženci in mentorji programa PUM, partnerji in predstavniki lokalnega okolja. Strokovni del se je začel s predstavitvijo programa PUM in njegovo vpetostjo v lokalni prostor. Sledile so predstavitve: pomen programa PUM za razvoj temeljnih zmožnosti mladih, mladi kot ranljiva skupina na trgu, uspešne zgodbe mladih pumovcev, socialna ranljivost mladih, vključenih v PUM, primer dobre prakse –

avtobiografsko pisanje in ozadje nastajanja filma Hočem živeti. V praktičnem delu sta potekali delavnici za mlade: Kje so možnosti za našo podjetniško pot? ter Spoznaj samega sebe in obvladuj svoje besede.

Spoznanja in priporočila: Mladi so zelo občutljiva, neenotna ciljna skupina; mladi v programu PUM imajo slabo razvite temeljne zmožnosti za vključevanje v družbo, delo in vsakdanje življenje; težko se znajdejo v življenju, manj uspešni so pri iskanju zaposlitve, ne prevzemajo odgovornosti za lastno ravnanje in so nesamostojni; poudarjena »odvisnost od sistema«, kar velja tudi za mlade v PUM; ohraniti program PUM kot podporni program v izobraževanju odraslih; razvoj temeljnih zmožnosti v formalnem izobraževanju (osnovna in srednja šola), saj se kažejo primanjkljaji že v tem obdobju; mladi vse prevečkrat predolgo ostajajo v domačem okolju; razvijanje podjetniške miselnosti, ne samo v smislu odpiranja podjetij, ampak tudi v odnosu do obveznosti, do življenja na sploh; vse bolj bo veljalo, da si mora vsak sam ustvariti svoje delovno mesto. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Zvonka Potočar, RIC Novo mesto

Nosilec: Ljudska univerza AjdovščinaNaziv dogodka in povezava na program: [Kompetence in znanja mladih](#)

Datum in kraj: 12. maj 2015, Ajdovščina

Ciljna skupina: mladi, stari od 16 do 29 let

Dogodka so se udeležili ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, društva ter mladinske in druge organizacije. V strokovnem delu je potekala predstavitev Programa za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih v Sloveniji (PIAAC) z naslovom Temeljne zmožnosti mladih – bi nas morale skrbeti? Sledili so predstavitve strategije za mlade in dobre prakse za mlade v Občini Ajdovščina ter dejavnosti Mladinskega centra in hotela Ajdovščina. V praktičnem delu je potekala ustvarjalna delavnica za mlade.

Spoznanja in priporočila: Izvedba tovrstnih srečanj pomembno prispeva k mreženju akterjev, ki delujemo na področju mladih, boljšemu poznavanju problematike mladih in aktivnosti v lokalnem okolju ter obveščanju širše javnosti o aktivnostih na področju mladih v lokalnem okolju. Več v [poročilu](#).

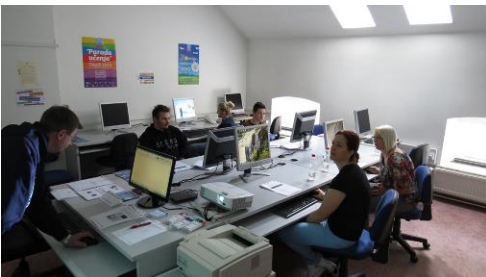
Eva Mermolja, LU Ajdovščina

2. Dogodki za brezposelne in z njimi

Nosilec: Zasavska ljudska univerzaNaziv dogodka in povezava na program: [Razvitost kompetenc branja, pisanja in računanja pri odraslih](#)

Datum in kraj: 7. maj 2015, Zagorje

Ciljna skupina: brezposelni, mlajši odrasli – osipniki

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, društva, mladinske in druge organizacije. V strokovnem delu so bile predstavljene dejavnosti za spodbujanje in razvijanje temeljnih kompetenc odraslih. Sledili so predstavitve rezultatov mednarodne raziskave PIAAC s poudarki na brezposelnih in odraslih z nižjo izobrazbo ter razprava in oblikovanje priporočil o nadaljnjih dejavnostih. V praktičnem delu smo izvedli delavnice, in sicer 'Osnove o Windowsih in brskanje po spletu' za osipnike ter 'Veščine učinkovite komunikacije' za brezposelne.

Spoznanja in priporočila: Nadaljevati programe za spodbujanje in razvoj temeljnih zmožnosti odraslih; programi naj bodo usmerjeni v temeljne zmožnosti, ki bodo vplivale na povečano vključenost odraslih v aktivno družbeno življenje; v vsebino programov vključevati lokalne/regionalne in funkcionalne vsebine, ki bi dodatno motivirale nižje izobražene za vključevanje v te programe; motivirati lokalne skupnosti, da bodo zagotavljale materialno podporo programov in pripomogle k povečanju socialne vključenosti; ohraniti in nadgraditi sodelovanje v obstoječih mrežah za razvoj temeljnih zmožnosti (partnerstvo v Svetovalnem središču Zasavje, predvideni odbori za razvoj človeških virov pri občinskih svetih in v svetu regije, regionalni program za povečevanje socialne vključenosti ...); sistemsko urediti sofinanciranje javnih programov izobraževanja odraslih ter javno službo za izobraževanje odraslih. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Mateja Pistotnik, Zasavska ljudska univerza

Nosilec: Andragoški zavod Maribor Ljudska univerzaNaziv dogodka in povezava na program: [Pritegnem, ko napišem](#)

Datum in kraj: 12. maj 2015, Maribor

Ciljna skupina: odrasli z nižjo stopnjo izobrazbe

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, svetovanja, zaposlovanja, sociale, strateški in strokovni partnerji ISIO Maribor, občina, knjižnica, sindikat, omrežje srednjih šol z enotami za izobraževanje odraslih, mladinske in druge organizacije, sosednje LU, fakulteta, Zavod za šolstvo, Zavod za prestopanje kazni itd. Strokovni del je zajemal predavanje dr. Petre Javrh iz ACS 'Je danes besedilna kompetenca pomembna?', razpravo s partnerji ter povzetek predstavnice MIZŠ. V okviru prvega dela je potekala tudi tiskovna konferenca. V praktičnem delu smo izvedli 2-urno delavnico 'Pritegnem, ko napišem', kjer so se učili prepoznati najpogostejše slovnične napake pri pisanju ponudb za delo, spoznali pa so tudi primere vzorcev ponudb za delo.

Spoznanja in priporočila: Zaključena 4-letna srednja šola je vstopnica v tretjo raven pismenosti, žal pa ta hip ni možnosti za sofinanciranje šolnine srednješolskega izobraževanja odraslih; potrebna je dodatna promocija infrastrukturnih dejavnosti v izobraževanju odraslih (brezplačne, dostopne podpore za samostojno učenje in svetovanje); partnerji v lokalnem okolju prepoznajo 'dvojno ranljivost' strank, za katere so primerni daljši izobraževalni programi. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Irena Urankar, AZ Maribor LU**Nosilec: MOCIS Slovenj Gradec**Naziv in povezava na program: [Skupaj za izboljšanje temeljnih zmožnosti odraslih v Koroški regiji](#)

Datum in kraj: 22. maj 2015, Slovenj Gradec

Ciljna skupina: manj izobraženi, dolgotrajno brezposelni, priseljenci, mladi, ki so zgodaj opustili šolanje

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, društva, mladinske in druge organizacije.

Strokovni del je zajemal predstavitev dejavnosti na področju spodbujanja temeljnih zmožnosti izbranih ciljnih skupin v Koroški regiji (MOCIS, Zavod RUJ) in predstavitev raziskave PIAAC s prilagoditvijo na izbrane ciljne skupine. Sledila je razprava o priložnostih in izzivih. V praktičnem delu je bila izpeljana motivacijska delavnica 'Priložnosti so!' za opredeljene ciljne skupine.

Spoznanja in priporočila: V Sloveniji je kar nekaj ukrepov za dvig zaposljivosti ranljivih skupin (MDDSZ, MIZŠ), pa kljub temu učenje temeljnih zmožnosti še vedno ni dovolj sistematično podprto in je zato premalo načrtno, razvoj temeljnih zmožnosti ranljivih skupin pa ne seže do sfere dela; pojavljajo se potrebe po: razumevanju lokalnega okolja in konteksta položaja ranljivih skupin, povečanju povezanosti izobraževalnega sistema s trgom dela v regiji, intenzivnejšem vzpostavljanju skupnih partnerstev pristojnih ustanov v regiji ter njihovem konstruktivnem povezovanju, sodelovanju in izmenjavi informacij, jasni strategiji razvijanja temeljnih zmožnosti ranljivih, ki bodo 'opolnomočili' ranljive skupine prebivalstva in jim dali priložnost, da izboljšajo svoj položaj v družbi; ranljive ciljne skupine sprejemajo kot potrebna in koristna prav usposabljanja z vsebinami, katerih poudarek je na prepoznavanju lastnih kompetenc ter aktivaciji in motiviranju za načrtovanje svoje kariere in osebne poti oz. premiku od *statusa quo* njihove situacije k njenemu razreševanju. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Bernarda Mori Rudolf, MOCIS

Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana (MKL)Naziv dogodka in povezava na program: [Razvoj zmožnosti, potrebnih za delo](#)

Datum in kraj: 28. maj 2015, Ljubljana

Ciljna skupina: brezposelni

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja in bibliotekarstva. Strokovni del je zajemal predstavitev primerov dobrih praks (MKL, LinkINjob, Zavod RS za zaposlovanje, Javni zavod Cene Štupar, Slocally) in raziskave PIAAC. V praktičnem delu smo izvedli pet delavnic: Prepoznati, aktivirati, spoštovati svojo (p)osebnost; Abeceda poslovanja; Govorica telesa v poslovnem svetu. Poslovni bonton; Predstavitev spletni strani za samostojno učenje jezikov; Kaj je ugodneje – društvo, zavod ali s.p.?

Spoznanja in priporočila: Povezanost in prepletenost zmožnosti za delo z zmožnostmi za druga področja življenja – potrebno je celovito razvijanje obojih; pomembnost sodelovanja med različnimi akterji; skupni projekti, izmenjava izkušenj, zgodb o uspehu; potreba po upoštevanju potreb posameznikov in delodajalcev ter značilnosti posameznega (lokalnega) okolja; uspešnost kombiniranja več metod dela – svetovanje, coaching, izobraževanje, klubi iskalcev zaposlitve, prostor za delo, subvencije. Več v [poročilu](#).

Dr. Simona Šinko, MKL**Nosilec: Ljudska univerza Murska Sobota**Naziv dogodka in povezava na program: [Ključne kompetence 21. stoletja v pokrajini ob Muri](#)

Datum in kraj: 29. maj 2015, LU Murska Sobota

Ciljna skupina: brezposelni – nižje izobraženi

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, predstavniki ključnih lokalnih institucij in mediji. V strokovnem delu je plenarni del in vodena razprava z gosti izobraževalci, delodajalci in predstavniki ZRSZ potekala na temo pridobivanja, prepoznavanja, razvijanja in pomena temeljnih kompetenc. Sledil je praktični del, v katerem smo izvedli delavnico za brezposelne o pomenu vrednotenja splošnih in poklicnih kompetenc s primeri vrednotenja in zapisovanja z naslovom 'Pojem in pomen kompetenc na trgu dela'.

Spoznanja in priporočila: Razvoj tistih temeljnih kompetenc, ki so potrebne za trg dela ali samozaposlitev, zahteva boljše povezovanje izobraževanja, gospodarstva, delodajalcev in Zavoda za zaposlovanje; izobraževalci morajo posodobiti svoje razmišljanje o celovitosti, smiselnosti in učinkovitosti izobraževanja ter vključevati razvoj temeljnih kompetenc v vseh programih in življenjskih obdobjih; v Sloveniji bomo morali razvijati 'znanje o uporabi znanja' za večjo zaposljivost; za udeležence in podjetja so najprimernejši prirojeni ('tailor-made') programi; nižje izobraženi lahko v boju z revščino in za boljšo konkurenčnost na trgu dela uspejo le z izboljšanjem pismenosti in temeljnih kompetenc. Več v [poročilu](#).

Alenka Kučan in Dejan Dravec, LU Murska Sobota**Nosilec: Ljudska univerza Nova Gorica (LUNG)**Naziv dogodka in poveza na program: [Izkoristimo brezposelnost za rast](#)

Datum in kraj: 15. junij 2015, Nova Gorica

Ciljna skupina: brezposelni, starejši odrasli, mladi, prebivalci lokalnega okolja

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, direktorica Zavoda za zaposlovanje OE Nova Gorica, predstavniki društev, mladinske in druge organizacije. Strokovni del se je začel s predstavitvijo dejavnosti LUNG-a na področju spodbujanja temeljnih zmožnosti brezposelnih, sledili sta predstavitev aktualne raziskave PIAAC s poudarkom na temeljnih zmožnostih

brezposelnih in predstavitev stanja v regiji Zavoda za zaposlovanje OE Nova Gorica. V praktičnem delu je potekala delavnica osnovne uporabe računalnika.

Za udeležence so bili na voljo svetovalni kotiček ISIO, svetovalni kotiček za samostojno učenje v SSU in svetovalni kotiček ocenjevanja jezikovnih spretnosti po CEFR lestvici. V drugem delu sta potekala tudi predstavitve Skupinskega coachinga ter seminar 'Pot finančne varnosti'.

Spoznanja in priporočila: Vlaganje v izobraževanje mladine in odraslih, sodelovanje med resorji; priprava pogojev za učinkovit sistem razvoja zmožnosti (financiranje, upravljanje, evalvacija učinkov ...); aktiviranje ponudbe zmožnosti prebivalcev; spodbujanje delodajalcev k

boljši izrabi zmožnosti – zagotavljanje kakovostnih delovnih mest; izkoristiti vsa znanja zaposlenih, potreba po izobraževalnih programih za starejše od 45 let; vključevanje v programe aktivne politike zaposlovanja (APZ); čim boljše sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami; nujni stiki z delodajalci in prilagajanje znanj glede na potrebe; spodbujanje vpisa v poklicne šole; programi usposabljanja za voznike. Več v [poročilu](#).

Nada Uršič Debeljak in Ksenija Petek, LUNG

3. Dogodki za priseljence in z njimi

Nosilec: UPI – Ljudska univerza Žalec

Naziv dogodka in povezava na program: [Sobivanje narodov: besedni izraz ali uresničevanje v praksi?](#)

Datum in kraj: 21. maj 2015, Žalec

Ciljna skupina: priseljenci (še zlasti albansko govoreče ženske)

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, zaposlovanja, sociale, predstavniki priseljencev, mediji. V strokovnem delu je potekala okrogla miza o sožitju narodov – medkulturnem dialogu. V praktičnem delu je potekala informativno-svetovalna delavnica za priseljenke (albansko govoreče ženske).

Spoznanja in priporočila: Znanja, ki jih potrebujejo priseljenci: jezikovna znanja (slovenščina), socialne kompetence, računalniška znanja, poznavanje svoje in slovenske kulture, tradicije in zgodovine, bonton in druga splošna znanja (npr. kako se organizirati, kako se znati v različnih situacijah), poznavanje slovenske zakonodaje ter druge informacije o možnostih izobraževanja, integracije ipd. Pomagajo jim lahko: vsi, od prostovoljcev – priseljencev, lokalne skupnosti (srečanja pripadnikov različnih narodnosti, kultur itn.) do vzpostavitve mreže medkulturnega svetovanja in pomoči države (podpora povezovanju in financiranje različnih oblik izobraževanja). Posebne potrebe priseljencev: razvoj in nega njihove lastne identitete; da odgovorni slišijo njihov glas; da se morajo nenehno dokazovati ipd. Za uresničevanje naštetega je potrebno zagotavljanje štirih pogojev: svobode govora, enakosti pred zakonom, odzivnosti politike in opolnomočenje državljanov. Več v [poročilu](#).

Mihaela Anclin, UPI LU Žalec

Nosilec: Ljudska univerza Postojna

Naziv dogodka in povezava na program: [Vseživljenjsko učenje – možnosti in priložnosti za priseljence](#)

Datum in kraj: 26. maj 2015, Postojna

Ciljna skupina: priseljenci

Dogodka so se udeležili predstavniki občin, šol, območnih služb ZRSZ, centrov za socialno delo, knjižnic, društev in mediji iz Primorsko-notranjske regije. V strokovnem delu sta potekali okrogla miza z gostjo, varuhinjo človekovih pravic RS Vlasto Nusdorfer, in predstavitve izkušenj dobitnika Priznanja ACS za promocijo učenja in znanja odraslih Maryana Anticha. V praktičnem delu smo v sodelovanju s Svetovalnim

središčem Postojna izpeljali delavnico za skupino priseljencev z naslovom 'Ovrednoti svoje neformalno znanje in izberi primerno NPK'.

Spoznanja in priporočila: Priseljenci za vključitev v družbo potrebujejo nova znanja; pomembna ovira pri integraciji priseljencev v našo družbo je nepoznavanje slovenščine; upoštevati je treba tudi znanja, ki jih priseljenci prinašajo s seboj iz neformalne sfere; zaradi kulturno-religioznih posebnosti so nekatere skupine priseljencev še posebno nedostopne in ranljivejše; pomembne so ekonomska, socialna, kulturna in psihološka integracija, zato mora biti podpora pri vključevanju celostna. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Erika Švara, Zavod Znanje, LU Postojna

Nosilec: Ljudska univerza Jesenice

Naziv in povezava na program: [Podpora priseljencem in migrantom pri vključevanju v novo okolje](#)

Datum in kraj: 3. junij 2015, Jesenice

Ciljna skupina: priseljenci in migranti

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji, ki delujejo na področju vključevanja priseljencev in migrantov, mirovni inštitut, upravne enote, ZRSZ, centri za socialno delo, nevladne organizacije, izobraževalne ustanove. V strokovnem delu je potekala predstavitev projektov in dobrih praks vključevanja migrantov v novo okolje. Praktičen del je zajemal povezovanje med strokovnimi delavci in organizacijami, ki delajo z priseljenci in migranti.

Spoznanja in priporočila: Skupne prijave na razpise; forum za strokovne delavce iz različnih organizacij; predstavitevni sestanek na ZRSZ – vključevanje brezposelnih v prostovoljno delo s priseljenci; baza podatkov o prostovoljcih (priseljenci/domačini), ki izvajajo učno pomoč, nudijo pomoč pri uradnih postopkih, izvajajo delavnice, predavanja; potreben je kulturno-jezikovni mediator. Več v [poročilu](#).

Mag. Maja Radinovič Hajdič, LU Jesenice

Nosilec: Ljudska univerza Krško

Naziv dogodka in povezava na program: [Nove priložnosti – temeljne zmožnosti Romov](#)

Datum in kraj: 18. junij 2015, Krško

Ciljna skupina: Romi

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju izobraževanja, sociale, zdravstva, šol, vrtcev in društev, ki izvajajo dejavnosti za Rome. V strokovnem delu so bile predstavljene dejavnosti za spodbujanje in razvijanje temeljnih zmožnosti Romov in primeri dobrih praks. V nadaljevanju sta se razvila razprava in oblikovanje priporočil o nadaljnjih dejavnostih. V praktičnem delu so izvedli delavnico za Rome o kompetencah učenja učenja.

Spoznanja in priporočila: Nadaljevati aktivnosti za spodbujanje in razvoj temeljnih zmožnosti Romov; priprava novih izobraževalnih programov za razvoj temeljnih zmožnosti Romov; ohraniti in nadgraditi partnersko sodelovanje med organizacijami, ki izvajajo dejavnosti za romsko populacijo; priprava in prijava skupnih projektov; zagotovitev sofinanciranja razvoja novih izobraževalnih programov, za razvoj temeljnih zmožnosti Romov in za njihovo izvajanje. Več v [poročilu](#).

Nataša Kršak, LU Krško

Nosilec: Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje

Naziv dogodka in povezava na program: [Izzivi povečanega števila priseljencev v Šaleški in Zgornje Savinjski dolini](#)

Datum in kraj izvedbe: 19. junij 2015 v Velenju

Ciljna skupina: priseljenci

Na strokovnem dogodku je bil predstavljen pomen raziskave PIAAC. V tem delu je potekala tudi okrogla miza 'Izzivi povečanega števila priseljencev v Šaleški in Zgornje Savinjski dolini'. V praktičnem delu so se udeleženci razdelili v dve skupini. V prvi je potekala predstavitev albanske kulture in predlogov za soočenje z izzivi, kako navezati prvi stik s priseljenci. Tema je bila namenjena vsem, ki se pri svojem delu srečujejo s priseljenci. V drugi skupini je potekala neformalna izobraževalna delavnica za priseljenke (poslikava svilene rute).

Spoznanja in priporočila: Največji problem priseljencev je neznanje slovenskega jezika, kar lokalna skupnost sama težko reši, zato bi se to moralo sistemsko urediti na ravni države; poznavanje jezika je osnova, hkrati pa kulturne razlike med otroki popestrijo pouk, saj se tako spoznavajo in učijo drug od drugega; priseljenci bi potrebovali daljše tečaje slovenščine, prevajalca v šolah, pri zdravniku, v bolnicah, smiselno pa bi bilo uvesti tečaje slovenščine že na Kosovu, pred njihovim prihodom v Slovenijo; izpostavljen je bil problem financiranja, saj občine tega zalogaja ne zmorejo več in bi se morala v reševanje tega problema vključiti država. Več v [poročilu](#).

Brigita Kropušek Ranzinger, AZ LU Velenje

4. Dogodki za podeželsko prebivalstvo in z njimi

Nosilec: Kulturno turistični rekreacijski center Radeče

Naziv dogodka in povezava na program: [Človek in zemlja](#) (ob Mednarodnem letu tal)

Datum in kraj: 22. maj 2015, Park Dvor, Magolnik

Ciljna skupina: podeželsko prebivalstvo

Na dogodek so bili povabljeni učenci, kmetje, lastniki gozdov, hortikulturno društvo in ljudski pevci.

V strokovnem delu je potekalo predavanje dr. Mojce Kokot Krajnc iz Biotehniške fakultete v Mariboru in dr. Aleksandra Marinška iz Gozdarskega inštituta Slovenije, spoznavanje pedologije in geologije območja ter pomena Mednarodnega leta tal in Svetovnega dneva biotske pestrosti. V praktičnem delu smo izkusili zajemanje vzorcev prsti na terenu in analizo prinesenih vzorcev, spoznavali zgradbo tal in različne vrste kamnin, lastnosti prsti in sestavine v prsti, ki so ključne za rast in razvoj rastlin, lastnosti in sestavo tal ter njihove karakteristike, ki določajo kakovost zemlje za kmetijsko in splošno rabo.

Spoznanja in priporočila: Vseživljenjsko učenje je vitalnega pomena za razvoj podeželja; študijski krožki so odličen primer in način neformalnega izobraževanja odraslih; strokovni dogodki na terenu zagotavljajo učinkovit prenos znanja za učeče se skupine; podpora ACS (materialna, podpora s prisotnostjo, z zagotavljanjem gradiv itd.) je pomemben spodbujevalec učečih se skupnosti; povezava z lokalnimi deležniki bogati skupne napore in je zagotovilo za trajnostni razvoj in bogat socialni kapital. Več v [poročilu](#).

Marija Imperl, KTRC Radeče

Nosilec: Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj

Naziv dogodka in povezava na program: [Na poti do samozaposlitve](#)

Datum in kraj: 29. maj 2015, Semič

Ciljna skupina: brezposelni

Na dogodek so bili povabljeni župani, Zavod RS za zaposlovanje, razvojni centri, obrtna zbornica, nosilci poslovne dejavnosti, šole, izobraževalci odraslih, knjižnice, društva ter mediji.

Strokovni del se je začel z okroglo mizo z naslovom 'Spodbujanje podjetništva in samoiniciativnosti kot temeljne zmožnosti'. V praktičnem delu je bila izvedena podjetniška delavnica 'Opogumljanje brezposelnih za samozaposlovanje ter zbiranje poslovnih idej in možnosti njihovega uresničevanja'. Predstavljena so bila izhodišča za uporabo zdravilnih rastlin v farmacevtski proizvodnji ter izvedena delavnica 'Na poti do samozaposlitve'. V delavnici so sodelovali udeleženci usposabljanja za zeliščarja/zeliščarko.

samozaposlitve'. V delavnici so sodelovali udeleženci usposabljanja za zeliščarja/zeliščarko.

Spoznanja in priporočila: Poznati spodbude okolja; razdelati svojo poslovno idejo; prepoznati priložnosti in ovire; razumeti pomen povezovanja; obiskati uspešne podjetnike; biti pogumen, vztrajen in verjeti vase. Več v [poročilu](#).

Mag. Nada Žagar, ZIK Črnomelj

Nosilec: Ljudska univerza Koper

Naziv dogodka in povezava na program: [HERB – Priložnosti rastejo](#)

Datum in kraj: 9. junij 2015, Koper

Ciljna skupina: manj izobraženi, brezposelni, podeželsko prebivalstvo

Dogodka so se udeležili predstavniki Mestne občine Koper, Zavoda RS za zaposlovanje, Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, Regionalnega razvojnega centra Koper, Obalne lekarne, Rotunde in Združenja ljubiteljev zeliščarstva Obale in Krasa. V strokovnem delu so bile predstavljene možnosti zaposlovanja in samozaposlovanja, finančne spodbude, razpisi in podporne ustanove za svetovanje, trženje, kakovost in sodelovanje. V praktičnem delu so sodelujoči predstavili uspešne projekte in zadružništva.

Spoznanja in priporočila: Izkoristiti pomoč in storitve podpornih in svetovalnih organizacij; nujno je povezovanje: skupni nastop, trženje, analize kakovosti izdelkov, izmenjava informacij, skupna prijava projektov; nujno je tudi stalno spopolnjevanje in ogled čezmejnih primerov dobrih praks na področju trženja in zadružništva. Več v [poročilu](#).

Alenka Grželj, LU Koper

5. Drugi dogodki EPUO

Nosilec: Ljudska univerza Škofja Loka

Naziv dogodka in povezava na program: [S sožitjem do zaposlitve](#)

Datum in kraj: 28. maj 2015, Škofja Loka

Ciljna skupina: osebe s posebnimi potrebami

Na dogodek so bili povabljeni ključni akterji na področju sociale, izobraževanja, zaposlovanja ter predstavniki občin in društev. Strokovni del se je začel s predstavitvijo primera dobre prakse – gostilne 'Druga violina', sledila pa je predstavitev izobraževalnih programov LU Škofja Loka za osebe s posebnimi potrebami. Na koncu je potekala razprava. V praktičnem delu je potekala delavnica 'Dober dan za vsak dan' z udeleženci.

Spoznanja in priporočila: Želja po organiziranju in izvajanju novih oblik zaposlitve pod posebnimi pogoji za odrasle z motnjami v duševnem razvoju, ki jim bodo omogočile socialno vključevanje, usvajanje novih znanj, veščin in

spretnosti (komunikacijske in socialne spretnosti ...), pozitiven vpliv na okolje, možnost sprejemanja drugačnosti z neposredno izkušnjo; nujno je sodelovanje vseh deležnikov pri ustvarjanju inovativnih delovnih mest za odrasle s posebnimi potrebami. Več v [poročilu](#) in [članku](#).

Tanja Avman, LU Škofja Loka

Nosilec: Ljudska univerza Ptuj

Naziv in povezava na program: [Vinko Möderndorfer, Brskanje](#)

Datum in kraj: 21. maj 2015, Dom KULTure muziKafe, Ptuj

Ciljna skupina: starejši odrasli, mladi, brezposelni, prebivalci lokalnega okolja, ki jih zanima sodobna slovenska literatura. Na dogodku je bila predstavljena sodobna slovenska literatura, ki razkriva manj prijetne, a nič manj avtentične plati človekovega bivanja: osamljenost, obremenjenost družin z dogodki iz državne in družinske politične zgodovine, odtujenost družinskih članov, problem izolacije starih ljudi.

Spoznanja in priporočila: Izhodišče avtorjevega pisanja so podobe sveta, iz katerega vidimo konflikt med različnimi družbenimi plastmi in njihovimi pripadniki ter številnimi interesi; je eden prvih slovenskih piscev, ki izrazito poudari konfliktno strukturo družbe; pisatelj je skozi živahno razpravo in na dokaj humoren način podal svoj pogled na paradokse sodobnega sveta; premnogokrat doživljamo življenjske tegobe preresno in zato ne vidimo njihovega bistva; na življenje bi bilo treba gledati z rahle distance, da bi se približali 'srčiki' problema in ga tako mnogo bolj sproščeno in lažje tudi rešili. Avtor nas s svojimi zgodbicami opozarja prav na to. Poseben ton našemu dogodku je prispevala sama knjiga Brskanje, ki jo je tudi sam avtor prvič prelistal pred nami.

Mateja Hlupič, LU Ptuj

Pestro omizje nosilcev dogodkov EPUO na 19. andragoškem kolokviju

[Andragoški kolokvij](#) (AK) je osrednji strokovni dogodek TVU na državni ravni, na katerem strokovnjaki obravnavajo sodobno problematiko v izobraževanju odraslih. Letošnji, [devetnajsti AK](#) smo opredelili tudi kot mejnik v projektu EPUO in ga naslovili 'Zmorem, torej sem!' Spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih.

Kolokvij, ki sta ga 16. junija 2015 v Kranjski Gori z združenimi močmi organizirala ACS in Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS), je sovpadal z nacionalnim odprtjem EPALE Slovenija.

Udeleženci kolokvija, bilo jih je 94, so lahko prisluhnili dvema tujima gostjama – Helen Casey, poznavalki področja temeljnih zmožnosti iz Nacionalnega centra za raziskave in razvoj pismenosti odraslih pri Inštitutu za izobraževanje Univerzitetnega kolidža v Londonu, ter Géraldine Libreau, predstavnici Evropske komisije, zadolženi za EPALE v Direktoratu za izobraževanje in kulturo.

Helen Casey se je v svojem prispevku osredotočila na izobraževalce odraslih, ki delujejo na področju pismenosti. V panelni razpravi nosilcev strokovnih dogodkov EPUO pa sta se pokazali vsa pestrost in večplastnost tega dela v Sloveniji. Udeleženci so opozorili na številne pereče izzive, ki zadevajo mlade, brezposelne, migrante in podeželsko prebivalstvo, sporočili pa so tudi marsikaj spodbudnega in razveseljujočega. Navdih in nekatere izjave za spodnji video o strokovnih dogodkih EPUO smo dobili prav na andragoškem kolokviju, zaključnem dogodku projekta EPUO.

Več o prispevkih na kolokviju [tukaj](#).

Video pove kratko in jedrnat

Video publikacije smo izbrali kot način predstavljanja primerov dobre prakse v izobraževanju odraslih že v prvi fazi projekta EPUO:

Priložnosti so!

Priložnosti so!
Programi usposabljanja
za brezposelne
[http://tvu.acs.si/
paradaucenja/video1](http://tvu.acs.si/paradaucenja/video1)

Stkane zgodbe

Stkane zgodbe
Podeželje kot priložnost za
razvoj pismenosti in
temeljnih zmožnosti
[http://tvu.acs.si/
paradaucenja/video2](http://tvu.acs.si/paradaucenja/video2)

Svetovanje za znanje

Svetovanje za znanje
Svetovalna podpora odraslim
za izobraževanje in učenje
[http://tvu.acs.si/
paradaucenja/video3](http://tvu.acs.si/paradaucenja/video3)

Z roko v roki

Z roko v roki
Učenje v skupnosti za osebno
in skupno dobro
[http://tvu.acs.si/
paradaucenja/video4](http://tvu.acs.si/paradaucenja/video4)

V drugi fazi uresničevanja EPUO smo z video govornico podprli predstavitev strokovnih dogodkov. Snemali smo na različnih prizoriščih teh dogodkov in na andragoškem kolokvijju, za konkretne izjave pa poprosili nekaj strokovnjakov ter učečih se. Nastalo je veliko filmskega gradiva, ki smo ga strnili v šestminutni motivacijski prikaz.

Video 'Zmorem, torej sem!' Spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih

Vsebina: Predstavljeni so ključni vidiki strokovnih dogodkov EPUO, z izpovedmi predstavnikov ciljnih skupin prebivalstva (mladih, brezposelnih, priseljencev in podeželskega prebivalstva) pa je orisana problematika pridobivanja temeljnih zmožnosti za odrasle v različnih okoljih.

Koordinatorica: Mag. Zvonka Pangerc Pahernik

Scenarij: Ajda Turk, Marko Kumer Murč, Urban Zorko

Režija, kamera in montaža: Marko Kumer Murč, Urban Zorko

Tehnična produkcija: Smehomat, www.smehomat.org

Izdajatelj in producent: Andragoški center Slovenije

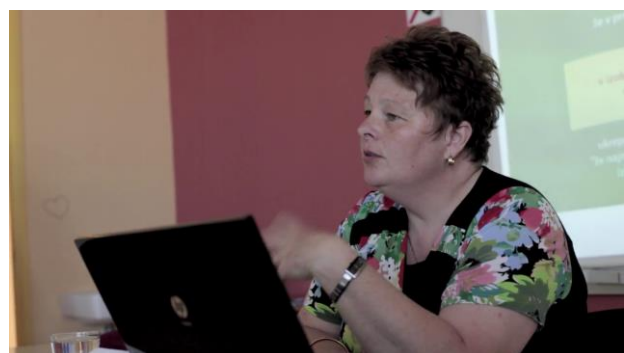
Izdano: Ljubljana, oktober 2015

Trajanje: 6:18

Dostop: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/dobrapraksa>

Zahvalo za sodelovanje izrekamo Géraldine Libreau (Evropska komisija), Niki Manevski, Zvonki Potočar (RIC Novo mesto), mag. Maji Radinovič Hajdič (LU Jesenice), Issiaki Sanou, dr. Simoni Šinko (MKL), Mileni Štefelin, mag. Nadi Žagar (ZIK Črnomelj), ki so s svojimi izjavami obogatili video, sodelavkam iz ACS, ki so predstavile raziskavo PIAAC na 14 prizoriščih – dr. Petri Javrh, mag. Esteri Možina in mag. Jasmini Mirčevi, ter vsem partnerjem v projektu EPUO.

Mednarodna izmenjava

Mreža nacionalnih koordinatorjev se je pod okriljem Evropske komisije redno sestajala in izmenjevala izkušnje z izvajanjem projektov, ki se po državah članicah vsebinsko precej razlikujejo. Nacionalni koordinatorji pa so vzajemno obiskovali ključne dogodke in se učili drug od drugega.

Srečanja nacionalnih koordinatorjev v Bruslju

Novembra 2014 smo se nacionalni koordinatorji zbrali na 'kick-off' sestanku v Bruslju, da pridobimo informacije o vsebinskih in finančnih izhodiščih za novo projektno obdobje. Ta so odslej določena s programom Erasmus+, ki prinaša nekaj administrativnih olajšav. Predstavnica Evropske komisije je v predstavitvi prijavljenih projektov razkrila, da smo se mnogi lotili ozaveščanja o pomenu izobraževanja odraslih ali pa ga nadaljujemo, da naše dejavnosti naslavljamo na slabo izobražene/usposobljene in druge prikrajšane ciljne skupine, da spodbujamo razvoj temeljnih in nekaterih specifičnih zmožnosti odraslih, da spodbujamo rabo IKT, socialnih omrežij in še marsikaj. Z naborom načrtovanih dejavnosti je bila EK zadovoljna, so pa nas spodbudili, da v delovnih skupinah (in kasneje v praksi) razmislimo o tem, kako še bolj povezati deležnike v izobraževanju odraslih, pritegniti akterje na nacionalni ravni ter povečati prepoznavnost izobraževanja odraslih in vloge nacionalnega koordinatorja pri njegovem uveljavljanju. To so očitno nikoli povsem doseženi cilji našega poslanstva.

Marca 2015 so nas na sestanku nacionalnih koordinatorjev seznanili z najnovejšimi dogajanjem v politiki

izobraževanja odraslih na evropski ravni. Poudarek je bil na nedavni umestitvi izobraževanja odraslih v Direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje ter na povezovanju EPUO s strategijami na področju zaposlovanja ter izobraževanja in usposabljanja 2020. Spodbudili so nas tudi, da čim bolj izkoristimo možnost sofinanciranja razvoja izobraževanja odraslih s sredstvi Evropskega socialnega sklada.

Izvršna agencija za izobraževanje, avdiovizualne vsebine in kulturo (EACEA) je predstavila rezultate ter prednosti in pomanjkljivosti projektov, izpeljanih v prvem projektnem obdobju (2012–2014). Izrazili so nam priznanje za izpeljane dejavnosti, obenem pa so nas spodbudili k še večjemu povezovanju in usklajevanju deležnikov na nacionalni ravni. Pogovarjali smo se tudi o tekočem projektnem obdobju, v katerem se je večina držav odločila za nadaljevanje dejavnosti iz obdobja 2012–2014 (v Sloveniji je to tretja izpeljava Parade učenja) in nekaj dodanih vsebin (pri nas so to strokovni dogodki za spodbujanje zmožnosti odraslih). Prejeli smo napotke za prijavo na razpis za obdobje 2015–2017, in sicer naj bi projekte spet oblikovali glede na nacionalne okoliščine, vendar naj bi jim bila skupna vzpostavitev mehanizma za obveščanje in dejavno vključevanje nacionalnih deležnikov. Med prioritetami so izpostavili skrb za temeljne zmožnosti odraslih z nizko izobrazbo ter za digitalne in prečne zmožnosti, za kakovost v izobraževanju odraslih, ravnovesje med splošnim in poklicnim izobraževanjem ter usposabljanjem, svetovanje in vrednotenje ter ozaveščanje za večje vključevanje v izobraževanju odraslih. Del sestanka je bil namenjen okrepitvi sodelovanja nacionalnih koordinatorjev z nosilci EPAL na evropski ravni, še posebej pa na nacionalni.

Junija 2015 smo bili nacionalni koordinatorji povabljeni na tematski dogodek Usposabljanje brezposelnih odraslih, ki ga je organiziral Direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje pod okriljem programa Medsebojno učenje (Mutual Learning Programme). Slednji je pomembno orodje Metode odprte koordinacije v politiki zaposlovanja EU in je sestavni del Evropske strategije zaposlovanja. Pomembno izhodišče za dogodek so bila spoznanja European Employment Policy Observatory (EEPO) z naslovom Review on Upskilling Unemployed Adults (25–64): The organisation, profiling and targeting of training provision.

V programu sta s prikazom slovenskega primera sodelovali predstavnici MDDSZ ter Zavoda RS za zaposlovanje. V zaključnem panelu, katerega naloga je bila povzeti priporočila nosilcem politike, oblikovanih na temelju predstavitev primerov dobrih praks ter razprav v delovnih skupinah, pa sem sodelovala tudi avtorica besedila. Dogodek je bil prvi primer sodelovanja nacionalnih koordinatorjev z Direktoratom za zaposlovanje in pokazalo se je, da naša razmišljanja in delovanja niso tako različna, kot smo morda predvidevali.

Druge mednarodne izmenjave

Tudi v letu 2015 smo se udeležili nekaterih mednarodnih dogodkov in delovali kot posredniki informacij z evropske ravni na nacionalno in lokalno ter v obratni smeri. O tem smo poročali v [e-Novičkah](#), glasilu ACS, ter na [projektne spletne podstrani](#).

Banja Luka, Bosna in Hercegovina, 24. april 2015: Uresničevanje EPUO je našlo svoje mesto tudi v Bosni in Hercegovini (BiH), čeprav država še ni članica EU. Vlogo nacionalnega koordinatorja je prevzela Agencija za predšolsko, osnovno in srednješolsko izobraževanje, ki je pristojna tudi za izobraževanje odraslih. S skromnimi sredstvi iz programa Erasmus+, ki jim jih je namenila Evropska komisija, so med drugim organizirali konferenco o izobraževanju odraslih. Na dogodek so povabili okrog 50 ključnih nosilcev izobraževanja odraslih z državne in lokalne ravni, želeli pa so spoznati tudi slovenski pristop k uresničevanju EPUO. Predstavili smo jim Parado učenja, strokovne dogodke za spodbujanje temeljnih možnosti odraslih in druge vidike našega delovanja v obdobjih 2012–2014 in 2014–2015. V zameno smo lahko prisluhnili njihovem navdušenju nad možnostmi, ki jim jih je odprl podpis sporazuma o koriščenju programa Erasmus+, ter sodelovali v delovnih skupinah o vzpostavitvi uspešnejšega socialnega dialoga pri urejanju in uresničevanju izobraževanja odraslih, ozaveščanju deležnikov o potrebi po njem ter o stalnem strokovnem usposabljanju izobraževalcev odraslih.

Predstavniki BiH iz omenjene Agencije so junija obiskali andragoški kolokvij in tako pridobili še več informacij o našem delu, dogovorili pa smo se tudi o sodelovanju v naslednji fazi projekta EPUO.

London, Združeno kraljestvo, 11. september 2015: Nacionalni koordinator uresničevanja EPUO v Združenem kraljestvu je Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih (NIACE). Njihove dejavnosti so bile v letu 2015 usmerjene v ugotavljanje učinkov izobraževanja odraslih v vseh štirih administrativnih enotah, v Angliji in Severni Irski ter na Škotskem in Valižanskem. Tam so organizirali po štiri forume (t. i. impact forums) različnih deležnikov ter oblikovali spoznanja in priporočila za delo v prihodnje. Eno ključnih spoznanj je bilo, da se je treba pri zagotavljanju informacij za podatkovno podprto odločanje še bolj osrediniti na dejanske učinke, ne pa le ustvarjati zbirke statičnih podatkov, izsledkov raziskav, primerov dobre prakse in projektov. NIACE je zato, da soočijo različne poglede na to, **kaj** meriti in **kako**, organiziral konferenco, na kateri so posebno pozornost namenili pristopom za merjenje učinkov pri slabo izobraženih. Več [tukaj](#).

Bonn, Nemčija, 23. in 24. september 2015: Sodelovali smo na dogodku 'Peer Learning Activity on the Use of Digital Media in Basic Skills Education'. Dogodek je organiziral BIBB, nemška nacionalna agencija. Na dvodnevni delavnici se je zbralo slabih štirideset udeležencev, predvsem zaposlenih na nacionalnih agencijah oziroma dejavnih na projektih Erasmus+ ali sodelujočih pri projektu EPUO z namenom izmenjevanja izkušenj.

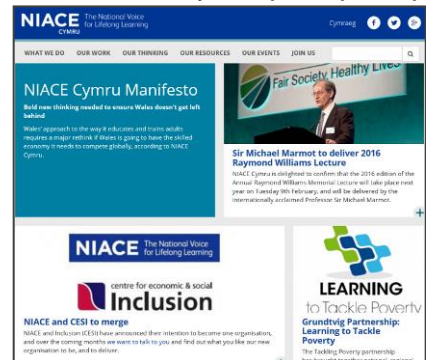
Prvi dan smo podrobneje spoznali nemški sistem izobraževanja odraslih ter poklicnega izobraževanja. Drugi dan je bil bolj praktične narave, kjer smo spoznali kar nekaj zanimivih praks: nemška internetna portala 'ich-willlernen.de' in 'ich-will-deutsch-lernen.de' ter nizozemski portal za razvijanje ključnih spretnosti 'Oefenen.nl'. Sledile so predstavitve eVideo 2.0 iz Arbeit und Leben Berlin, The Literacy Screener Nizozemskega sklada za branje in pisanje ter predstavitev Leo.-App aplikacije Univerze iz Hamburga.

Gre za velike in kakovostne projekte, ki pa tudi precej stanejo.

Cardiff, Združeno kraljestvo, 30. september 2015: Valižanska enota NIACE, NIACE Cymru, je svoj zadnji

forum za merjenje učinkov izobraževanja odraslih izpeljala po prej omenjeni zaključni konferenci. Na njihovo željo smo jim predstavili slovenske izkušnje z raziskavo PIAAC ter strokovnimi dogodki za spodbujanje temeljnih zmožnosti, ki smo jih letos izpeljali pod okriljem projekta EPUO. Valižani in Škoti namreč niso bili vključeni v prvi krog omenjene raziskave, zato sta jih zanimala organizacija in financiranje slovenske raziskave. Čeprav v kasnejši razpravi ni prevladalo pozitivno mnenje o vstopu v tretji krog PIAAC, so naše izkušnje sprejeli s hvaležnostjo in izrazili željo, da vendarle na neki način pridobijo trdne podatke o stanju spretnosti odraslih.

Obisk NIACE Cymru, na katerem je sodelovala tudi direktorica Nacionalnega združenja za izobraževanje odraslih na Irskem (AONTAS), Berni Brady, je bil tudi dobra priložnost za izmenjavo informacij o festivalih učenja na Irskem, v Walesu in Sloveniji.

Projekt GOAL: Projekt Erasmus+ Svetovanje za odrasle v izobraževanju (Guidance and Orientation for Adult Learners – GOAL, 2015–2018) je namenjen preučitvi potreb manj izobraženih odraslih po svetovalni podpori za vključitev v izobraževanje in učenje, razvoju modela svetovalne dejavnosti za podporo manj izobraženim odraslim in njegovi implementaciji, opredelitvi kompetenc, ki jih mora imeti svetovalec za delo z manj izobraženimi odraslimi, razvoju metodologije za ovrednotenje rezultatov svetovalnega dela na ravni posameznika ter izmenjavi izkušenj med vključenimi državami, s poudarkom na modelih svetovanja in vrednotenja znanja odraslih.

Projekt je le **posredno povezan** s projektom EPUO, saj so vanj vključene ustanove in ministrstva, ki so prevzela nacionalno koordinacijo EPUO v partnerskih državah. Te so Belgija, Flamsko ministrstvo za izobraževanje (koordinator), Češka Republika, Islandija, Litva, Nizozemska, Slovenija in Turčija, tihi partner. Predstavnici ACS v projektu GOAL sta mag. Tanja Vilič

Klenovšek in mag. Andreja Dobrovoljc, poleg ACS pa v projektu sodelujejo še MIZŠ, in sicer Urad za razvoj izobraževanja, Center RS za poklicno izobraževanje, dva šolska centra (BIC Ljubljana in ŠC Velenje) ter dve središči ISIO, Ljubljana in Velenje. Za metodologijo merjenja kakovosti in evalvacijo skrbi Inštitut za izobraževanje Univerze v Londonu.

Več na spletni strani: www.projectgoal.eu.

Sklepne misli

Tri zaporedne Parade učenja in letošnji strokovni dogodki EPUO so enaindvajset krajev po Sloveniji zaznamovali z živahnim dogajanjem, ki je vabilo k pridobivanju novih znanj in spretnosti, navduševalo z učnimi dosežki, opozorilo na izzive in priložnosti ter izpostavilo pomen povezovanja in sinergije. Kako bo v prihodnje?

Začenjamo novo fazo projekta EPUO

Parada učenja – Dnevi učečih se skupnosti je pristop, ki se je uveljavil in se bo udeleževal in razvijal tudi v prihodnje. Tudi za zamisel o strokovnih dogodkih EPUO smo verjeli, da bo pristala na plodnih tleh, nismo pa pričakovali, da bo porodila tako močno željo po nadaljevanju in uresničevanju pridobljenih priporočil. Te vidike smo vključili v prijavo projekta Uresničevanje EPUO 2015–2017 v Sloveniji in prepričali sofinancerje, tj. Evropsko komisijo in MIZŠ. Posebej pa nas veseli, da koordinatorji PU in strokovnih dogodkov EPUO postajajo pomemben dejavnik razvoja in vzpostavljanja partnerstev v svojih okoljih. Seveda ne le zaradi projekta EPUO in drugih promocijskih prijemov, temveč zaradi zakladnice izkušenj in pristopov na področju pismenosti, svetovanja, vrednotenja, zagotavljanja kakovosti, izvajanja formalnih in neformalnih oblik izobraževanja in drugih dejavnosti.

Tretja faza uresničevanja EPUO bo tekla od 1. novembra 2015 do 30. oktobra 2017. V novem projektu je predvidena vzpostavitev nacionalnega koordinacijskega telesa za EPUO, in sicer jo bomo izpeljali kot nadgradnjo [Nacionalnega odbora za TVU](#). Vanj bomo vključili predstavnike številnih nacionalnih ustanov, deležnikov v izobraževanju odraslih, ki bodo usmerjali in spremljali potek projekta. V dvehletnem obdobju bomo nadgradili strateški načrt TVU in ga prelevili v celovitejšo strategijo ozaveščanja. Nastali bodo akcijski načrti po temah, ki smo jih v 20 letih izvajanja TVU in 3 letih organiziranja PU prepoznali kot pomembne, na primer medsektorsko povezovanje pri promociji učenja, načini doseganja marginaliziranega prebivalstva, ključna vloga izobraževalcev pa tudi učečih se ter medijska in vizualna promocija.

Osrednji del prizadevanj bo usmerjen v nadgradnjo strokovnih dogodkov EPUO, ki bodo še naprej nagovarjali štiri izobraževalno prikrajšane ciljne skupine: mlade, brezposelne, priseljence in podeželsko prebivalstvo. V letu 2016 bo poudarek na izboljšanju zaposljivosti pripadnikov teh skupin, v letu 2017 pa na njihovem dejavnem vključevanju v učeče se skupnosti. O naštetih dejavnostih bomo politično, strokovno in širšo javnost obveščali prek že uveljavljenih načinov informiranja in diseminacije, posebno pozornost pa posvetili obveščanju evropske in domače javnosti prek [EPALE](#).

Za konec se zahvaljujemo vsem, ki ste sodelovali v predstavljenih dejavnostih: nosilnim ustanovam PU in strokovnih dogodkov EPUO, koordinatorjem in sodelavcem, številnim partnerskim ustanovam, skupinam in posameznikom, predstavnikom medijskih hiš in vsem, ki ste prispevali k uspešnosti, barvitosti in odmevnosti dogodkov ter k prodornosti in izraznosti multimedijskih pristopov. Zahvala gre tudi financerjem: Evropski komisiji, Direktoratu za izobraževanje in kulturo, Direktoratu za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje ter Izvršni agenciji za izobraževanje, avdiovizualne vsebine in kulturo, pa tudi MIZŠ in MDDSZ za moralno ter denarno podporo.

Vabimo vas, da najnovejše informacije o nadaljevanju projekta EPUO še naprej spremljate na projektni [spletni strani](#).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja projekta, s projektnimi sodelavkami in sodelavci: Eriko Brenk, Nejo Colja, Simono Kavčič, Nevenko Kocijančič, Darijanom Novakom, Matejo Pečar, Marjetko Petelin, Katarino Šešet in Nino Fele iz ACS, Davidom Fartkom, Francijem Lajovicem in Ajdo Turk, zunanji sodelavci ACS, ter mnogimi drugimi.